

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет економіки та управління
Кафедра бізнес-економіки та підприємництва

Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»
Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність 051 «Економіка»

Форма навчання денна

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА
на тему «**ОБҐРУНТУВАННЯ БІЗНЕС-ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО**
ЗАПОБІГАННЯ БАНКРУТСТВУ ПІДПРИЄМСТВА»

НЕМИЛОСТИВОГО ВЛАДИСЛАВА ОЛЕКСІЙОВИЧА

*Робота виконана з дотриманням основних принципів та фундаментальних
цінностей академічної доброчесності _____Немилович В.О.
підпис*

Науковий керівник:
проф., д.е.н.
_____Тетяна ШКОДА

Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з атестації
здобувачів вищої освіти (ЕК) «__»____20__р. протокол №__

Зав. кафедри бізнес-
економіки та
підприємництва,
докт. екон. наук, проф.

Інна РЄПІНА

Київ 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ПОНЯТІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБГРУНТУВАННЯ БІЗНЕС-ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ БАНКРУТСТВУ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1 Дослідження понятійно-категоріального апарату банкрутства підприємства ...	6
1.2 Формування методичного інструментарію для проведення аналізу ймовірності банкрутства підприємства	12
1.3 Зарубіжний досвід застосування підходів запобігання банкрутству підприємства	19
РОЗДІЛ 2 АНАЛІТИЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ОЦІНКА ЙМОВІРНОСТІ ЙОГО БАНКРУТСТВА.....	25
2.1 Характеристика підприємства та напрямів його діяльності.....	25
2.2 Діагностика ймовірності банкрутства підприємства.....	33
2.3 Ідентифікація потенційних резервів запобігання банкрутству підприємства ..	40
РОЗДІЛ 3 ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС-ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ БАНКРУТСТВУ ПІДПРИЄМСТВА	46
3.1 Сутнісна характеристика розробленої бізнес-пропозиції.....	46
3.2 Обґрунтування соціально-економічної доцільності впровадження бізнес-пропозиції.....	52
3.3 Необхідні передумови імплементації запропонованих бізнес-заходів	55
ВИСНОВКИ	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	63
ДОДАТКИ.....	67

ВСТУП

Актуальність теми в Україні надзвичайно висока у зв'язку зі складним економічним становищем та великою кількістю підприємств, які опиняються на межі фінансової неплатоспроможності. Враховуючи особливості українського бізнесу в умовах військових дій, виникає необхідність розробки інноваційних та адаптивних стратегій, які враховують специфіку військового конфлікту та визначення його впливу на бізнес-середовище. Дослідження цієї проблеми має важливе значення для підвищення стійкості економіки та забезпечення стабільності бізнесу в Україні. Враховуючи історичний контекст та зарубіжний досвід, можна виявити ефективні стратегії та інструменти, які сприятимуть запобіганню банкрутству підприємств і їх подальшому розвитку. Враховуючи специфіку українського бізнес-середовища, необхідно здійснити адаптацію та уточнення таких пропозицій для максимальної ефективності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові основи аналізу та оцінки банкрутства підприємств були розроблені зарубіжними вченими з-за кордону, такими як П. Адамко, Е. Альтман, У. Бівер та інші. Вітчизняні вчені, такі як Задихайло Д. В., Швидка Т. І., Рєзнікова В. В., Рудика В. І., Великий Ю. М., Зьома О. Д., Мірошніченко І. В., Крупін В. К., Кадала В. В. та інші, також внесли вагомий внесок у цю галузь. Незважаючи на значну кількість досліджень на тему діагностики банкрутства підприємств, проблема оцінки ризику банкрутства залишається актуальною і вимагає подальшого дослідження. Важливо використовувати зарубіжний досвід в українській практиці, проте багато методик не завжди адаптовані до українських реалій, що потребує подальшої модифікації для їх ефективного використання.

Мета і завдання дослідження. Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи – розробка обґрунтованої бізнес-пропозиції, спрямованої на запобігання банкрутству підприємства, зокрема в контексті української економічної ситуації.

Мета розкривається переліком завдань, які вирішуються у кваліфікаційній бакалаврській роботі:

- дослідити понятійно-категоріальний апарат банкрутства підприємства;
- сформулювати методичний інструментарій для проведення аналізу ймовірності банкрутства підприємства;
- охарактеризувати зарубіжний досвід застосування підходів запобігання банкрутству підприємства;
- надати характеристику підприємства та напрямів його діяльності;
- провести діагностику ймовірності банкрутства підприємства;
- ідентифікувати потенційні резерви запобігання банкрутству підприємства;
- надати сутнісну характеристику розробленої бізнес-пропозиції;
- обґрунтувати соціально-економічну доцільність впровадження бізнес-пропозиції;
- виділити необхідні передумови імплементації запропонованих бізнес-заходів.

Об'єкт дослідження – методичні підходи до прогнозування банкрутства підприємства та напрями його запобігання.

Предмет дослідження – фінансові відносини, що виникають в процесів діагностики та запобігання банкрутства підприємства.

Методи дослідження. Під час написання кваліфікаційної бакалаврської роботи було використано різні методи наукового дослідження, як на теоретичному, так і на емпіричному рівнях. Для вивчення теоретичних аспектів банкрутства підприємства застосовувалися методи наукової абстракції та аналогії. Аналіз методів діагностики та прогнозування банкрутства включав використання методу аналізу. Для оцінки фінансового стану підприємства за різними методологічними підходами використовувався статистично-економічний метод. Крім того, для виокремлення стратегій запобігання банкрутству застосовувалися методи формальної та діалектичної логіки.

Теоретична та практична значущість отриманих результатів.

Теоретичне значення кваліфікаційної бакалаврської роботи полягає у розширенні й удосконаленні наукового розуміння механізмів та факторів, що призводять до банкрутства підприємств. Дослідження в цій області сприяють виявленню основних причин фінансових труднощів, аналізу їх взаємозв'язку та розпізнаванню факторів банкрутства. Це сприяє збагаченню теоретичних знань про фінансову стабільність підприємств та розробці ефективних стратегій управління ризиками. Практичне значення полягає у можливості застосування отриманих результатів у практичній діяльності. Це охоплює як діагностику та прогнозування банкрутства конкретних підприємств, так і розробку стратегій та заходів з попередження банкрутства загалом. Результати досліджень можуть бути використані банками, фінансовими установами, аудиторськими компаніями та іншими зацікавленими сторонами для оцінки ризиків, прийняття рішень та управління фінансовими процесами.

Інформаційна база дослідження включає нормативно-правові акти, документи щодо діагностики банкрутства, роботи вітчизняних та зарубіжних науковців і практиків, а також статистичні дані з офіційних веб-сайтів і фінансові звіти підприємства.

РОЗДІЛ 1

ПОНЯТІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБГРУНТУВАННЯ БІЗНЕС-ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ БАНКРУТСТВУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Дослідження понятійно-категоріального апарату банкрутства підприємства

Понятійно-категоріальний апарат банкрутства підприємства є важливим елементом в сфері фінансового управління та правового регулювання. Банкрутство підприємства відображає складний процес фінансової неплатоспроможності, що вимагає аналізу широкого спектру концепцій, термінів та категорій. Це важлива тема для дослідження, оскільки банкрутство впливає на різні сфери економіки та має значний соціальний вплив. Дослідження понятійно-категоріального апарату банкрутства підприємства має на меті розкриття сутності та особливостей цього явища, його механізмів та причин.

В Кодексі України з процедур банкрутства надано визначення «банкрутство – визнана господарським судом нездатність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедури санації та реструктуризації і погасити грошові вимоги кредиторів інакше, ніж через застосування ліквідаційної процедури або процедури погашення боргів боржника» [1]. Це визначення відображає важливі елементи банкрутства, а саме: перш за все, визнання стану неплатоспроможності судом, що відокремлює це поняття від звичайних фінансових труднощів. Законодавче визначення також вказує на можливість відновлення платоспроможності через спеціальні процедури, такі як санація та реструктуризація, які спрямовані на виправлення фінансових проблем боржника та забезпечення виплати кредиторам. Важливою особливістю цього визначення є його фокус на використанні альтернативних шляхів вирішення проблеми боржника, які передбачаються законом, а не обов'язково через процедури

ліквідації або погашення боргів. Це підкреслює ідею підтримки стійкості та відновлення платоспроможності підприємств, замість припинення їх діяльності.

Визначення поняття «банкрутство підприємства» в науковій літературі наведені в табл.1.1.

Таблиця 1.1 – Визначення поняття «банкрутство підприємства» в науковій літературі

Автор	Визначення	Коментар
Задихайло Д. В., Швидка Т. І., Резнікова В. В.	Ринковий спосіб покарання компанії за масштабні помилки в менеджменті [2, с. 231].	Визначення підкреслює аспекти відповідальності та покарання підприємства за помилки в управлінні, в контексті ринкових умов.
Рудика В. І., Великий Ю. М., Зьома О. Д.	Абсолютна неплатоспроможність боржника, що є наслідком глибокої фінансової кризи, внаслідок якої підприємство не може задовольнити пред'явлені йому кредиторами вимоги [3, с. 128].	Визначення вказує на критичний стан фінансів підприємства, який перешкоджає задоволенню вимог кредиторів, викликаний глибокою кризою.
Мірошніченко І. В., Крупін В. К.	Реалізація катастрофічних ризиків компанії в процесі її діяльності, що призводить до невиконання строкових вимог кредиторів та виконання бюджетних зобов'язань [4, с. 89].	Визначення акцентує увагу на катастрофічних ризиках, які призводять до неплатоспроможності підприємства та порушення фінансових зобов'язань.
Кадала В. В.	Сукупність способів і прийомів юридичного, економічного та управлінського спрямування щодо оцінювання рівня втрати підприємством конкурентоздатності, ліквідності та прибутковості з визначенням імовірності ризику та збитку [5, с. 90].	Визначення відображає комплексний підхід до оцінки фінансової стабільності та ризиків підприємства, що можуть призвести до банкрутства.
Жадан Т. А.	Неспроможність або нездатність боржника задовольнити вимоги кредиторів у повному обсязі [6, с. 246].	Просте і чітке визначення, яке підкреслює головну причину банкрутства - неможливість виконання фінансових зобов'язань перед кредиторами.
Брагіна О. С.	Неспроможність виконати грошові зобов'язання перед кредиторами після настання встановленого строку їх сплати не інакше як через відновлення платоспроможності [7, с.42].	Визначення підкреслює, що банкрутство виникає не просто через невиконання зобов'язань, а через неможливість відновлення фінансової стабільності підприємства.

Джерело: розроблено автором на основі [2-7]

Аналізуючи різноманітні визначення поняття «банкрутство підприємства» в науковій літературі, можна зробити висновок про багатогранність та складність цього юридичного та економічного явища. Кожне з наведених визначень підкреслює певні аспекти банкрутства та його причин, які можуть включати неплатоспроможність, фінансові кризи, ризики управління, втрату конкурентоздатності та інші. Порівнюючи ці визначення, можна відзначити, що вони доповнюють одне одного та відображають різноманітні аспекти та підходи до розуміння банкрутства підприємства. В науковій літературі підкреслюється, що банкрутство підприємства є не лише фінансовим явищем, але й має юридичні, соціальні та економічні аспекти. Визначення вказують на необхідність комплексного підходу до аналізу та управління фінансовою стабільністю та ризиками підприємства. Цей аналіз підкреслює важливість розуміння причин та наслідків банкрутства для розробки ефективних стратегій управління та запобігання подібним ситуаціям у майбутньому. Надані визначення сприяють більш глибокому розумінню банкрутства підприємства та розробці ефективних заходів для його уникнення.

На нашу думку, сутність «банкрутства підприємства» полягає у визнанні стану абсолютної неплатоспроможності підприємства, який виникає внаслідок глибоких фінансових криз або серйозних помилок в управлінні, коли підприємство не може виконати свої фінансові зобов'язання перед кредиторами та іншими зацікавленими сторонами, навіть після використання можливих процедур санації та реструктуризації. Це визначення враховує не лише факт неплатоспроможності, а й підкреслює причини цього стану. Крім того, воно визначає абсолютну неплатоспроможність, що означає, що підприємство не має можливості відновити свою фінансову стабільність навіть за умови використання спеціальних процедур санації та реструктуризації. Таке визначення дозволяє краще розуміти сутність банкрутства підприємства та виявляти шляхи запобігання його виникненню.

На думку Давиденко Н. М. головна функція банкрутства полягає у поверненні боргів кредиторам [8, с.45]. Разом з тим, Швидка Т. І. та

Остапенко Ю.І. стверджують, що банкрутство підприємств виконує 2 функції: усунення з ринку неефективних суб'єктів підприємницької діяльності та надання їм шансу відновити чи оздоровити свою діяльність на ринку у разі виникнення лише тимчасових фінансових труднощів [9, с. 230]. Обидва підходи мають важливе значення у розумінні банкрутства як явища. Функція повернення боргів кредиторам є важливим аспектом ефективного функціонування фінансової системи, але не завжди вдається досягти повного відшкодування заборгованості. У той же час, функція усунення неефективних суб'єктів та надання їм шансу на відновлення сприяє збалансованому розвитку ринкової економіки. Обидва підходи варто розглядати як доповнюють одне одного, допомагаючи краще розуміти роль банкрутства в економічному житті та визначати шляхи його запобігання.

Усикова О. М. розрізняє такі види банкрутства, як: реальне, технічне, навмисне (приховане) [10, с.166]. Папуч Т. Ю. до цих видів додає фіктивне банкрутство. Систематизуємо їх на рис.1.1.

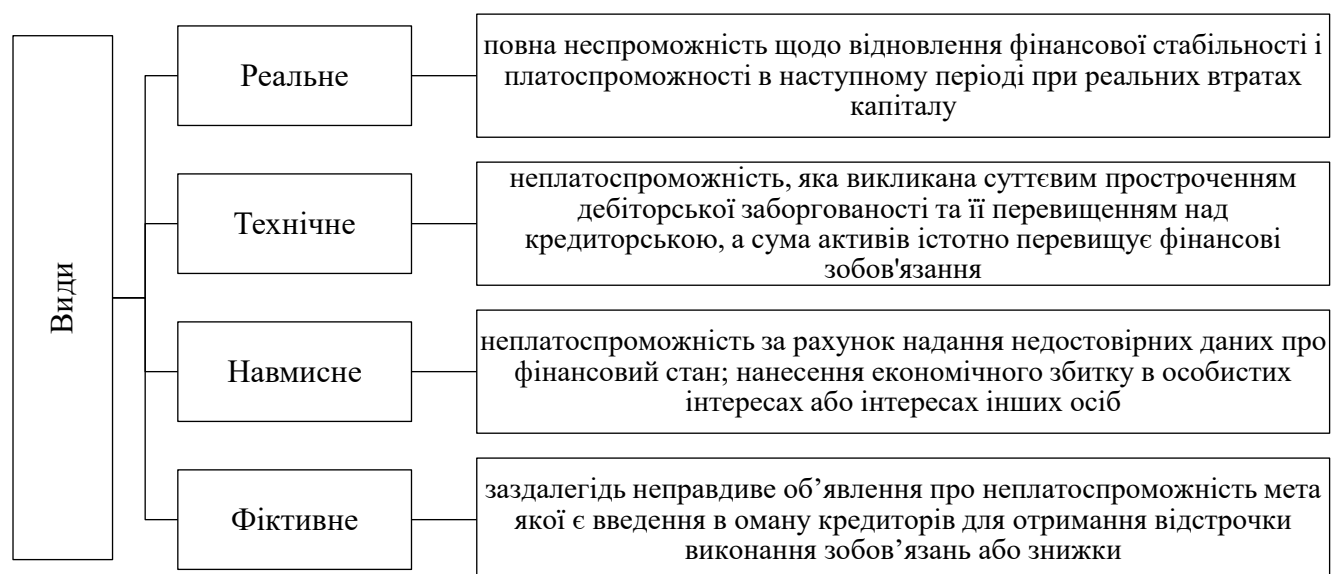

Рисунок 1.1 – Види банкрутства підприємства

Джерело: розроблено автором на основі [10, 11]

Реальне банкрутство виникає у випадках, коли підприємство стикається з повною неспроможністю відновити свою фінансову стабільність та платоспроможність в майбутньому, особливо у разі реальних втрат капіталу.

Реальне банкрутство може бути наслідком невдач у бізнесі або неперспективності моделі бізнесу. Технічне банкрутство характеризується суттєвим простроченням дебіторської заборгованості та її перевищенням над кредиторською, при цьому сума активів значно перевищує фінансові зобов'язання. Технічне банкрутство може виникнути унаслідок тимчасових труднощів у фінансах. Навмисне банкрутство є наслідком дій, спрямованих на неплатоспроможність підприємства шляхом подання недостовірних фінансових даних або нанесення економічного збитку у особистих чи чужих інтересах. Фіктивне банкрутство полягає в заздалегідь неправдивому оголошенні про неплатоспроможність з метою введення в оману кредиторів з метою отримання відстрочки виконання зобов'язань або знижки. Класифікація банкрутства на основі цих критеріїв дозволяє краще розуміти його причини та наслідки, а також розробляти відповідні стратегії управління фінансовими ризиками та попередження банкрутства в майбутньому.

Подолання банкрутства підприємства вимагає комплексного розгляду як зовнішніх, так і внутрішніх факторів, що впливають на його фінансовий стан (рис.1.2).

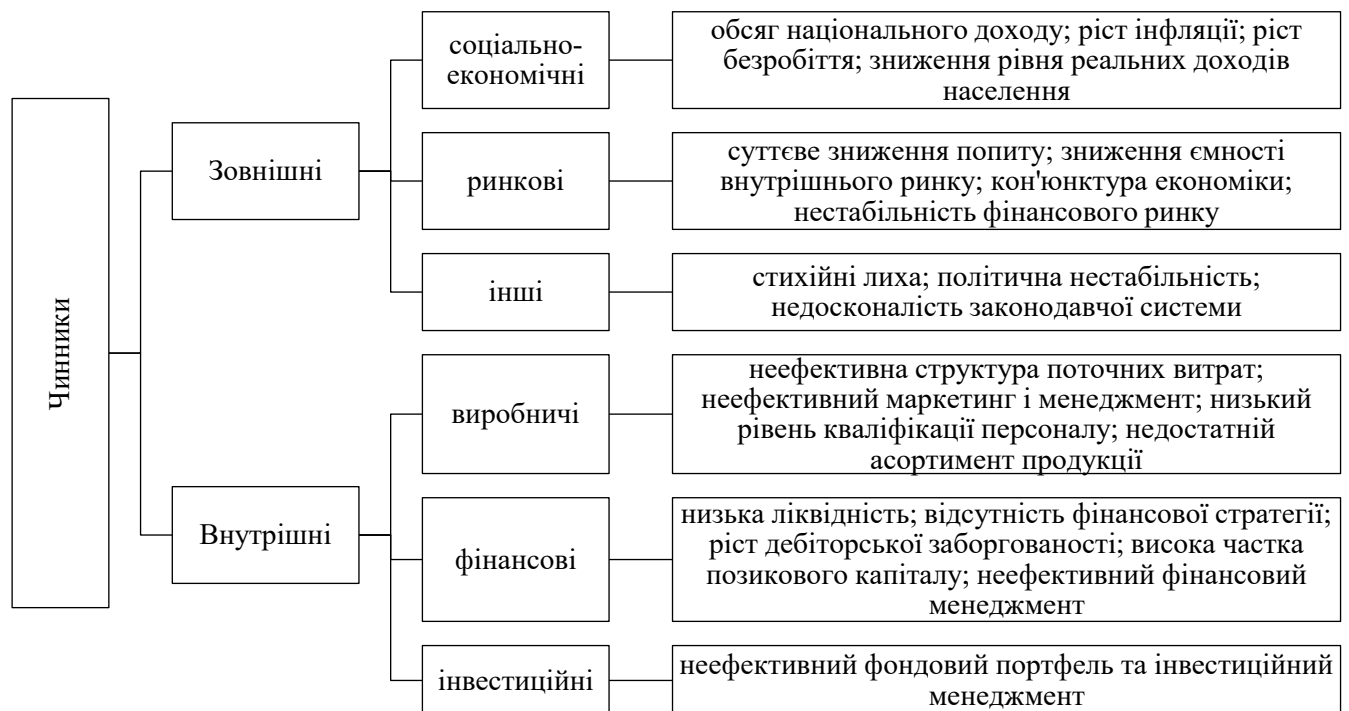

Рисунок 1.2 – Чинники банкрутства підприємства

Джерело: розроблено автором на основі [12-14]

Зовнішні впливи, такі як соціально-економічні та ринкові фактори, а також інші непередбачувані обставини, можуть стати критичними для стабільності підприємства. З іншого боку, внутрішні проблеми, такі як виробничі, фінансові та інвестиційні фактори, також можуть визначити його можливість уникнути банкрутства та зберегти конкурентоспроможність. Дослідження цих факторів допоможе розкрити складний характер банкрутства підприємства та розробити ефективні стратегії його уникнення. Аналіз зовнішніх та внутрішніх факторів, що впливають на фінансову стабільність підприємства, підкреслює складність та міжзалежність обставин, які можуть призвести до банкрутства. Вирішення цієї проблеми вимагає комплексного підходу та поєднання стратегій зовнішнього та внутрішнього управління. Окрім того, розуміння ризиків та можливостей, пов'язаних з цими факторами, є важливим для успішного функціонування підприємства на конкурентному ринку. Тільки шляхом комплексного аналізу та впровадження ефективних стратегій управління можна забезпечити стійкість та успішність діяльності підприємства у складних умовах сучасного бізнесу.

Таким чином, банкрутство підприємства є складним явищем, сутність якого полягає у визнанні стану абсолютної неплатоспроможності підприємства, який виникає внаслідок глибоких фінансових криз або серйозних помилок в управлінні, коли підприємство не може виконати свої фінансові зобов'язання перед кредиторами та іншими зацікавленими сторонами, навіть після використання можливих процедур санації та реструктуризації. Класифікація банкрутства (реальне, технічне, навмисне, фіктивне) дозволяє краще розуміти його причини та наслідки, а також розробляти відповідні стратегії управління фінансовими ризиками та попередження банкрутства в майбутньому. Банкрутство підприємства обумовлене різноманітними зовнішніми та внутрішніми факторами. Розуміння та аналіз цих факторів є важливим для розробки ефективних стратегій управління та запобігання банкрутства. Лише шляхом комплексного розгляду та впровадження ефективних стратегій управління можна забезпечити фінансову стійкість та довгостроковий успіх підприємства на конкурентному ринку.

1.2 Формування методичного інструментарію для проведення аналізу ймовірності банкрутства підприємства

Банкрутство підприємства є актуальною проблемою, яка вимагає комплексного аналізу та обґрунтованих стратегій управління ризиками. Розробка методичного інструментарію для проведення аналізу ймовірності банкрутства підприємства стає необхідністю для фінансової стабільності та збереження конкурентоспроможності бізнесу. Цей інструментарій дозволяє визначити фінансові ризики, оцінити їх вплив на діяльність підприємства та розробити ефективні стратегії управління для запобігання можливому банкрутству.

В оцінці ймовірності банкрутства підприємств використовуються різноманітні методичні підходи, що ґрунтуються на різних аспектах аналізу фінансового стану та діяльності компаній. Ці підходи можуть бути класифіковані за різними критеріями, такими як статистичний, коефіцієнтний та альтернативний. Кожен з них має свої особливості та використовує різні методи для оцінки ризику банкрутства. Систематизуємо їх в табл.1.2.

Таблиця 1.2 – Методичні підходи для проведення аналізу ймовірності банкрутства підприємств

Методичні підходи	Характеристика	Методи
Статистичний	множинний дискримінантний аналіз моделі, побудовані на основі логістичної регресії;	модель лінійної ймовірності; модель із логіт-перетвореннями; одновимірний аналіз; множинний дискримінантний аналіз; модель часткового пристосування; визначення стану з використанням методу кумулятивних сум;
Коефіцієнтний	якісні та рейтингові моделі;	горизонтальний і вертикальний аналіз бухгалтерської звітності; рейтингові системи; експертні методи; аналіз грошових потоків; аналіз фінансових коефіцієнтів;
Альтернативний	моделі, що використовують штучний інтелект;	метод індуктивного навчання; нейронні мережі тощо.

Джерело: розроблено автором на основі [15-20]

Статистичний підхід до оцінки ймовірності банкрутства підприємств базується на використанні різноманітних методів та моделей, які ґрунтуються на аналізі статистичних даних. Один із таких методів – множинний дискримінантний аналіз, який використовується для розділення двох або більше груп [15, с.155]. Паралельно, моделі, побудовані на основі логістичної регресії, визначають ймовірність настання певного події – у даному випадку, банкрутства підприємства – шляхом аналізу взаємозв'язку між незалежними змінними, такими як фінансові показники, та залежною змінною – настанням банкрутства [16, с.98]. Модель лінійної ймовірності та модель із логіт-перетвореннями дозволяють прогнозувати ймовірність банкрутства на основі лінійних та логістичних функцій відповідно. Одновимірний аналіз, в свою чергу, дозволяє визначити статистичні зв'язки між окремими фінансовими показниками та ризиком банкрутства. Метод кумулятивних сум, а також інші вищезгадані методи і моделі, забезпечують системний та комплексний аналіз фінансового стану підприємства з метою передбачення можливого настання банкрутства [17, с.94]. Ці методи дозволяють врахувати різноманітні аспекти фінансової діяльності підприємства та побудувати модель оцінки ймовірності банкрутства на основі статистичного аналізу фактичних даних.

Підходи, що базуються на коефіцієнтах, спрямовані на використання якісних та рейтингових моделей для оцінки ймовірності банкрутства підприємств. Головною метою таких моделей є визначення фінансового стану підприємства на основі певних критеріїв та показників. Рейтингові системи засновані на використанні рейтингів, що присвоюються підприємствам на основі їхньої фінансової стабільності та інших ключових показників [18, с.6]. Експертні методи включають в себе оцінку фінансового стану підприємства за допомогою професійних експертів, які використовують свої знання та досвід для прийняття рішень. Аналіз грошових потоків та аналіз фінансових коефіцієнтів є іншими методами, які дозволяють оцінити фінансову стабільність та здатність підприємства погашати свої зобов'язання [19, с.23]. Використання цих методів у коефіцієнтному підході дозволяє здійснити комплексний аналіз фінансового стану

підприємства та оцінити ймовірність його банкрутства на основі різноманітних фінансових показників та критеріїв.

Альтернативні методи оцінки ймовірності банкрутства підприємств використовують передові технології та інноваційні підходи. Один із таких методів – метод індуктивного навчання, який використовується для розробки моделей, що прогнозують ймовірність банкрутства на основі аналізу великої кількості даних. Цей метод дозволяє комп'ютеру самостійно вивчати закономірності в даних та використовувати їх для прогнозування майбутніх подій [20, с.133]. Також варто зазначити використання нейронних мереж – це комп'ютерні моделі, що імітують роботу нервової системи людини. Вони можуть адаптуватися до нових умов та навчатися на основі великої кількості даних, що робить їх ефективним інструментом для прогнозування ймовірності банкрутства. Використання альтернативних методів заснованих на штучному інтелекті дозволяє проводити більш точний та комплексний аналіз фінансового стану підприємств, а також здійснювати більш точні прогнози щодо їхньої фінансової стійкості та ризику банкрутства.

Кожен з цих підходів має свої переваги та недоліки і може бути застосований залежно від конкретних умов і завдань аналізу банкрутства підприємств. Використання цих методичних підходів дозволяє забезпечити більш об'єктивну та точну оцінку ризику банкрутства та вчасно приймати відповідні стратегічні рішення.

Діагностика банкрутства підприємства – це процес аналізу фінансового стану та оцінки ймовірності неплатоспроможності компанії, що вимагає комплексного підходу та використання різноманітних методів та інструментів. Цей процес включає в себе не лише технічні розрахунки, але й глибокий аналіз фінансових даних та факторів, що впливають на фінансову стійкість підприємства. Етапи діагностики банкрутства стають ключовими для вчасного виявлення проблем та розробки ефективних стратегій управління. Систематизуємо їх на рис.1.3.

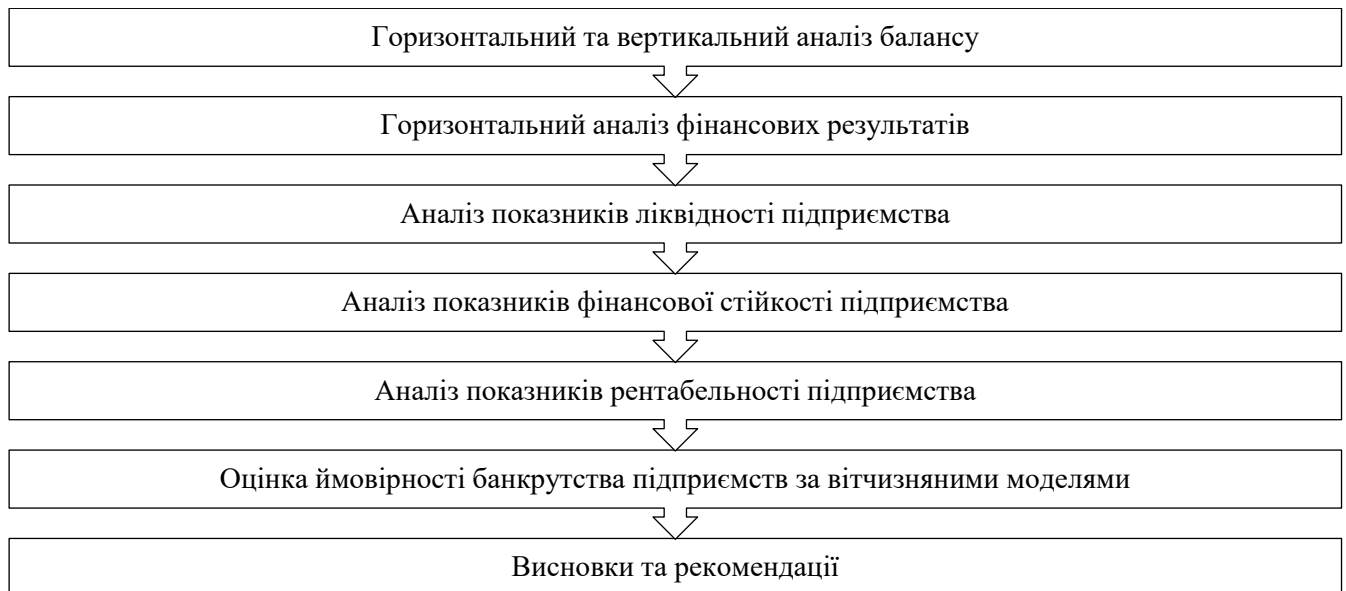

Рисунок 1.3 – Етапи діагностики банкрутства підприємства

Джерело: розроблено автором на основі [21-25]

Роль кожного етапу в діагностиці банкрутства полягає в тому, щоб дати повну картину фінансового стану підприємства і виявити певні аспекти, які можуть вказувати на можливість фінансових проблем та неплатоспроможності. Розглянемо їх детальніше.

1. Горизонтальний аналіз балансу дозволяє вивчити зміни в активах, пасивах та капіталі підприємства протягом певного періоду. Він дозволяє виявити тенденції розвитку, виявити можливі проблеми у фінансовій діяльності, такі як спад оборотних засобів або збільшення заборгованості. Вертикальний аналіз балансу допомагає визначити структуру активів та пасивів підприємства в конкретний момент часу [21, с.26]. Він дає змогу виявити рівень залежності від позичкових коштів, а також розподіл власних та залучених ресурсів. Наприклад, великий відсоток заборгованості може сигналізувати про проблеми зі сплатою боргів.

2. Горизонтальний аналіз фінансових результатів дозволяє вивчити зміни у доходах, витратах та прибутках підприємства протягом певного періоду. Він допомагає виявити тенденції у фінансових показниках, такі як зниження прибутку або збільшення витрат, що може свідчити про непродуктивну діяльність підприємства та його фінансові проблеми [22, с.203].

3. Аналіз показників ліквідності дозволяє оцінити здатність підприємства забезпечити своєчасну сплату поточних зобов'язань. Зниження показників ліквідності може свідчити про труднощі у генерації достатнього обсягу грошових коштів для покриття поточних зобов'язань, що може призвести до збільшення ризику банкрутства [23, с.295].

4. Аналіз показників фінансової стійкості допомагає визначити здатність підприємства витримати фінансові труднощі та зберегти свою діяльність у тривалий період часу. Низька фінансова стійкість може свідчити про негативну фінансову динаміку підприємства та збільшений ризик банкрутства [24, с.97].

5. Аналіз показників рентабельності дозволяє оцінити ефективність використання ресурсів підприємства та його здатність генерувати прибуток. Показники рентабельності використовуються для оцінки прибутковості різних аспектів діяльності підприємства [25, с.51]. Низькі показники рентабельності можуть свідчити про проблеми в управлінні ресурсами, невдачі стратегічного планування або низьку конкурентоспроможність, що може призвести до фінансових проблем та ризику банкрутства.

6. Оцінка ймовірності банкрутства підприємств базується на математичних моделях, які враховують різні фінансові та економічні показники підприємства. Цей етап діагностики дозволяє кількісно оцінити ризик фінансової неплатоспроможності підприємства і вчасно прийняти заходи для його уникнення або пом'якшення наслідків. Серед вітчизняних методик варто зазначити моделі, розроблені О. Терещенком та А. Матвійчуком, а також Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями №351. Крім того, варто відзначити модель розрахунку інтегрального показника фінансового стану бенефіціара, що описана в Наказі Міністерства фінансів України № 616.

Модель О. Терещенка є однією з наявних моделей, яка застосовується для прогнозування ймовірності банкрутства українських підприємств (1.1).

$$Z = 1,5 X_1 + 0,08 X_2 + 10 X_3 + 5 X_4 + 0,3 X_5 + 0,1 X_6, \quad (1.1)$$

де x_1 – відношення грошових надходжень до зобов'язань;
 x_2 – відношення валюти балансу до зобов'язань;

x_3 – відношення чистого прибутку до середньорічної суми активів;
 x_4 – відношення прибутку до виручки;
 x_5 – відношення виробничих запасів до виручки;
 x_6 – відношення виручки до основного капіталу;
 Z – інтегральний показник.

Ця модель була розроблена на основі аналізу фінансових показників 850 підприємств різних галузей економіки. Основною характеристикою моделі є дискримінантна функція, яка враховує шість ключових фінансових показників підприємств [26]. Ці показники визначаються як важливі для прогнозування ймовірності банкрутства. Проте важливо зазначити, що модель О. Терещенка має свої обмеження і не є універсальною для всіх випадків. Вона базується виключно на фінансових показниках і не враховує інші можливі фактори, що також можуть впливати на фінансовий стан підприємства. Крім того, точність результатів моделі може залежати від якості та достовірності вхідних даних.

Ще однією відомою вітчизняною моделлю є показник банкрутства від А. Матвійчука, який включає 7 коефіцієнтів, що найбільше впливають на діяльність вітчизняних підприємств і можуть стати причиною їхнього банкрутства (1.2).

$$Z = 0,033X_1 + 0,268X_2 + 0,045X_3 - 0,018X_4 - 0,004X_5 - 0,015X_6 + 0,702X_7, \quad (1.2)$$

де x_1 – коефіцієнт мобільності активів;
 x_2 – коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості;
 x_3 – коефіцієнт оборотності власного капіталу;
 x_4 – коефіцієнт окупності активів;
 x_5 – коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами;
 x_6 – коефіцієнт концентрації залученого капіталу;
 x_7 – коефіцієнт покриття боргів власним капіталом;
 Z – інтегральний показник.

У формулі Z -показника кожен коефіцієнт має свою вагу, яка визначає його вплив на загальний показник. Розрахунок Z -показника виконується шляхом додавання або віднімання вагових значень кожного коефіцієнта [27]. Ця модель дозволяє оцінити ризик банкрутства підприємства, враховуючи різні фінансові показники. Використання такої моделі може бути корисним для аналізу фінансового стану підприємства і прийняття рішень щодо його подальшої діяльності та фінансового управління.

«Порядок проведення оцінки фінансового стану бенефіціара та визначення виду забезпечення для обслуговування та погашення позики, наданої за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій», був затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 14.07.2016 №616 [28]. Ця методика має перевагу у тому, що вона враховує галузеві особливості. Відповідно до цього порядку, оцінка фінансового стану бенефіціара ґрунтується на економічній інтерпретації значень інтегрального показника (Z) та коефіцієнта покриття боргу. Ці показники дозволяють зробити висновок про фінансовий стан бенефіціара.

Постановою Національного банку України від 30.06.2016 №351 було схвалено «Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» [29]. В цьому документі ключовим є визначення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника. Відповідно до цього положення, банк оцінює фінансовий стан боржника, враховуючи своєчасність сплати боргу. Цей коефіцієнт дозволяє визначити ризик невиконання боргу з боку боржника та класифікувати його відповідно до встановлених критеріїв.

7. Останній етап становить заключну частину діагностики банкрутства і базується на попередньому аналізі. На основі всіх зібраних даних робляться висновки щодо фінансового здоров'я підприємства та розробляються конкретні рекомендації щодо подальших дій. Це може включати розробку плану виправлення фінансових проблем, пошук нових джерел фінансування, реструктуризацію боргів або навіть припинення діяльності підприємства в найгіршому випадку. Висновки та рекомендації є ключовими елементами, які допомагають підприємству вжити необхідних заходів для запобігання банкрутству та збереження стабільності.

Таким чином, аналіз ймовірності банкрутства підприємств є надзвичайно важливою задачею для фінансового управління та прийняття стратегічних рішень. Для ефективного проведення такого аналізу використовуються різноманітні методичні підходи, які можна класифікувати за кількома ключовими напрямками. Статистичний підхід передбачає використання математичних моделей та

статистичних методів для аналізу фінансових даних підприємств. Коефіцієнтний підхід базується на використанні фінансових коефіцієнтів та рейтингових систем для оцінки фінансового стану підприємств. Альтернативний підхід орієнтований на використання передових технологій та методів штучного інтелекту. Кожен з цих підходів має свої переваги та недоліки і може бути застосований залежно від конкретних умов і завдань аналізу фінансової стійкості підприємств. Правильно проведена діагностика банкрутства підприємства та належні висновки і рекомендації можуть стати ключовими елементами успішного управління фінансовими ризиками та забезпечити стійкість та конкурентоспроможність організації в умовах викликів ринкової економіки.

1.3 Зарубіжний досвід застосування підходів запобігання банкрутству підприємства

Запобігання банкрутству є важливим аспектом управління підприємствами, оскільки банкрутство може призвести до негативних наслідків як для самого підприємства, так і для економічного середовища загалом. У різних країнах існують різні підходи та стратегії, спрямовані на запобігання банкрутству підприємств. Ці підходи базуються на вивченні та аналізі досвіду відомих компаній та країн, які успішно здійснюють управління ризиками та ефективно уникнули фінансових проблем. Досвід зарубіжних компаній та країн може стати важливим джерелом вдосконалення стратегій запобігання банкрутству для підприємств у всьому світі.

Запобігання банкрутству та ефективне управління фінансовими кризами є ключовими аспектами економічної стійкості як для окремих підприємств, так і для економік в цілому. У країнах Європейського союзу та США регулювання банкрутства організовано за різними моделями, кожна з яких має свої особливості та принципи. Відмінності в підходах до банкрутства відображають різноманіття

культур, юридичних систем та економічних умов. Розглянемо різні моделі регулювання банкрутства у розглянутих країнах, зокрема Бельгії, Німеччині, Італії, Великій Британії, Сполучених Штатах Америки та Нідерландах (табл.1.3). Порівняння цих підходів дозволить краще зрозуміти сутність та ефективність різних стратегій управління фінансовими ризиками та запобігання банкрутству на міжнародному рівні.

Таблиця 1.3 – Підходи до запобігання банкрутству підприємства в країнах Європейського союзу та США

Країна	Типи процедур	Особливості
Бельгія	Конкордат	Боржник може зберігати або втрачати контроль над своїм майном, в залежності від ситуації.
Німеччина	Реорганізація, ліквідація	Усі кредитори рівні, судовий управитель вирішує подальші кроки.
Італія	Запобігання банкрутству	Комітет кредиторів управляє процедурою, конкурсний керуючий вирішує питання.
Велика Британія	Запобігання банкрутству, ліквідація	Можливість укладення комерційної угоди для уникнення банкрутства або ліквідація організації.
США	Ліквідація, реструктуризація муніципальної заборгованості, реорганізація, реструктуризація фермерських господарств	Різноманітні типи процедур, включаючи ліквідацію та реструктуризацію.
Нідерланди	Відстрочення платежів	Конкурсний керуючий управляє майном боржника.

Джерело: розроблено автором на основі [30-35]

У Бельгії існують дві основні ситуації, що регулюються у контексті запобігання банкрутству підприємств: конкордат і безпосередньо ліквідація. Кожен з цих підходів має свої власні особливості та наслідки для боржника та його кредиторів. У випадку конкордату, боржник зберігає за собою повноваження з управління та розпорядження майном. Це означає, що підприємство має можливість реорганізувати свою фінансову ситуацію, використовуючи власні ресурси та співпрацю з кредиторами [30, с.113]. Конкордат дає можливість знайти компромісне рішення для сплати боргів та відновлення фінансової стабільності

підприємства, що в деяких випадках може дозволити уникнути банкрутства. Досвід застосування цих підходів у Бельгії показує, що конкордат може бути ефективним інструментом для врегулювання фінансових труднощів підприємств, забезпечуючи їм можливість продовжувати діяльність та відновлювати свою платоспроможність, тоді як ліквідація може стати останнім рішенням у випадках, коли відновлення діяльності підприємства неможливе або неефективне.

У Німеччині система запобігання банкрутству підприємств ґрунтується на принципі рівного ставлення до всіх кредиторів. Це означає, що всі кредитори мають однакові права і можливості у випадку боргової неспроможності підприємства. У випадку фінансових труднощів підприємства, призначений судом управитель бере на себе відповідальність за управління процедурою реорганізації або ліквідації організації [31, с.1050]. Цей управитель має за завдання забезпечити максимальну вигоду для всіх зацікавлених сторін, у тому числі для кредиторів та підприємства. Процедура реорганізації передбачає спробу відновлення фінансової стабільності підприємства шляхом перегляду його фінансових зобов'язань та пошуку способів їх вирішення. У разі, якщо реорганізація вважається неможливою або неефективною, судовий управитель має право прийняти рішення про ліквідацію підприємства. Досвід застосування цієї системи в Німеччині свідчить про те, що рівність перед законом у сфері банкрутства сприяє врегулюванню фінансових труднощів підприємств та захисту інтересів усіх зацікавлених сторін. Такий підхід сприяє стабільності бізнес-середовища та підтримує довгостроковий розвиток економіки.

В Італії система запобігання банкрутству підприємств ґрунтується на участі комітету кредиторів, який управляє процесом банкрутства. Цей комітет формується конкурсним керуючим, який призначається для вирішення фінансових проблем підприємства та здійснення контролю над процедурою. Комітет кредиторів відіграє ключову роль у вирішенні питань, пов'язаних з банкрутством підприємства та представляє інтереси різних категорій кредиторів і бере участь у прийнятті стратегічних рішень з метою врегулювання фінансових труднощів [32, с.709]. Конкурсний керуючий, який формує комітет кредиторів,

виступає в ролі посередника між підприємством та його кредиторами. Він вирішує всі питання, пов'язані з процедурою банкрутства, зокрема управління майном підприємства та розподіл активів серед кредиторів. Досвід застосування цієї системи в Італії показує, що участь комітету кредиторів та роль конкурсного керуючого сприяють більш ефективному врегулюванню фінансових проблем підприємств і забезпечують захист інтересів усіх зацікавлених сторін. Такий підхід сприяє стабільності фінансового сектору та підтримує розвиток бізнесу в країні.

У Великій Британії система запобігання банкрутству підприємств розрізняється двома основними підходами: укладенням комерційних угод про погашення боргів та ліквідацією організації. Ці підходи надають підприємствам можливість вирішувати свої фінансові проблеми та уникнути банкрутства шляхом співпраці з кредиторами або припиненням діяльності. Укладення комерційних угод про погашення боргів є одним з шляхів запобігання банкрутству в Великій Британії [33]. Цей підхід передбачає переговори між підприємством та його кредиторами з метою досягнення взаємовигідної угоди щодо сплати боргів, реструктуризації фінансових зобов'язань або інших способів вирішення фінансових проблем. У разі, якщо укладення комерційних угод не є можливим або ефективним, підприємство може розглядати ліквідацію як альтернативний шлях запобігання банкрутству. Ліквідація передбачає припинення діяльності підприємства та розподіл його активів серед кредиторів для задоволення їхніх вимог. Досвід застосування цих підходів у Великій Британії свідчить про те, що можливість вибору між укладенням угод або ліквідацією надає підприємствам гнучкість та можливість вирішення фінансових проблем в залежності від конкретної ситуації.

У США існують різні типи процедур неспроможності, які можуть бути застосовані для запобігання банкрутству підприємств. Ці процедури включають ліквідацію, реструктуризацію муніципальної заборгованості, реорганізацію та реструктуризацію заборгованості фермерських господарств. У разі ліквідації, активи підприємства продаються з метою сплати боргів кредиторам та закриття

діяльності. Реструктуризація муніципальної заборгованості застосовується для управління фінансовими труднощами муніципалітетів та інших локальних урядів. Цей процес може включати перегляд умов боргових зобов'язань та розробку плану відновлення фінансової стабільності [34, с.90]. Реорганізація є іншим методом запобігання банкрутству, при якому сам підприємство відповідає за управління процедурою. Підприємство пропонує план реорганізації, який зазвичай включає зменшення боргів та реструктуризацію операцій з метою відновлення фінансової стійкості. Реструктуризація заборгованості фермерських господарств є спеціалізованою процедурою для управління фінансовими труднощами сільськогосподарських підприємств. Досвід застосування цих підходів у США показує, що різноманітність процедур неспроможності надає підприємствам гнучкість та можливість вибору оптимального шляху вирішення фінансових проблем, сприяючи збереженню бізнесу та економічному відновленню.

У Нідерландах система запобігання банкрутству підприємств ґрунтується на декількох підходах, включаючи можливість відстрочення платежів та управління майном боржника конкурсним керуючим. Першим із цих підходів є можливість відстрочення платежів, яке надає підприємствам можливість тимчасово припинити сплату боргів та звести до мінімуму фінансовий тиск. Другим підходом є управління майном боржника конкурсним керуючим [35]. Цей фахівець призначається судом з метою керування майном підприємства та координації процедур неспроможності. Конкурсний керуючий відповідає за розпорядження активами підприємства з метою максимізації вигоди для кредиторів та забезпечення ефективності процесу. Досвід застосування цих підходів у Нідерландах показує, що комбінація можливості відстрочення платежів та управління майном конкурсним керуючим дозволяє підприємствам зберегти контроль над ситуацією та знаходити оптимальні рішення для вирішення фінансових труднощів. Такий підхід сприяє збереженню робочих місць та забезпечує стабільність економічного середовища.

Таким чином, порівняльний аналіз систем регулювання банкрутства у країнах Європейського союзу та США свідчить про значні відмінності у підходах та процедурах, які використовуються для управління фінансовими кризами. У Бельгії вживаються два різні підходи до банкрутства, залежно від обставин та потреб сторін, що може стимулювати більш гнучке управління фінансовими проблемами. У Німеччині рівність кредиторів в системі банкрутства підкреслює принцип справедливості та розподілу ризику. Італійська модель, яка передбачає участь комітету кредиторів, акцентує на колективному вирішенні фінансових проблем. Велика Британія надає пріоритет розв'язанню боргів через комерційні угоди, підкреслюючи важливість приватної ініціативи в управлінні боргами. У США різноманітність процедур неспроможності відображає різні потреби та специфіку різних галузей економіки. Нідерландська модель, яка дозволяє відстрочення платежів та залучає конкурсного керуючого, підкреслює елементи гнучкості та контролю управління боргами. В цілому, різноманітність підходів свідчить про необхідність адаптації стратегій управління фінансовими кризами до конкретних умов кожної країни та контексту її економічної системи.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІТИЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ОЦІНКА ЙМОВІРНОСТІ ЙОГО БАНКРУТСТВА

2.1 Характеристика підприємства та напрямів його діяльності

ТОВ «Епіцентр К» є відомою торговельною компанією, що зареєстрована у місті Києві за адресою вулиця Братиславська, 11. Засноване в 2003 році, це підприємство працює у формі приватної власності. Орієнтоване на задоволення потреб широкого кола клієнтів, ТОВ «Епіцентр К» спеціалізується на різноманітних товарах для будівництва, ремонту та облаштування домашнього простору. Завдяки своїй довгостроковій діяльності та репутації надійного постачальника, воно здобуло впізнаваність серед споживачів та партнерів. Розвиваючи свою діяльність на основі законодавства та принципів корпоративної відповідальності, підприємство ТОВ «Епіцентр К» продовжує зміцнювати своє лідерство на ринку та забезпечувати якісне обслуговування своїх клієнтів.

Організаційна структура управління наведена на рис.2.1.

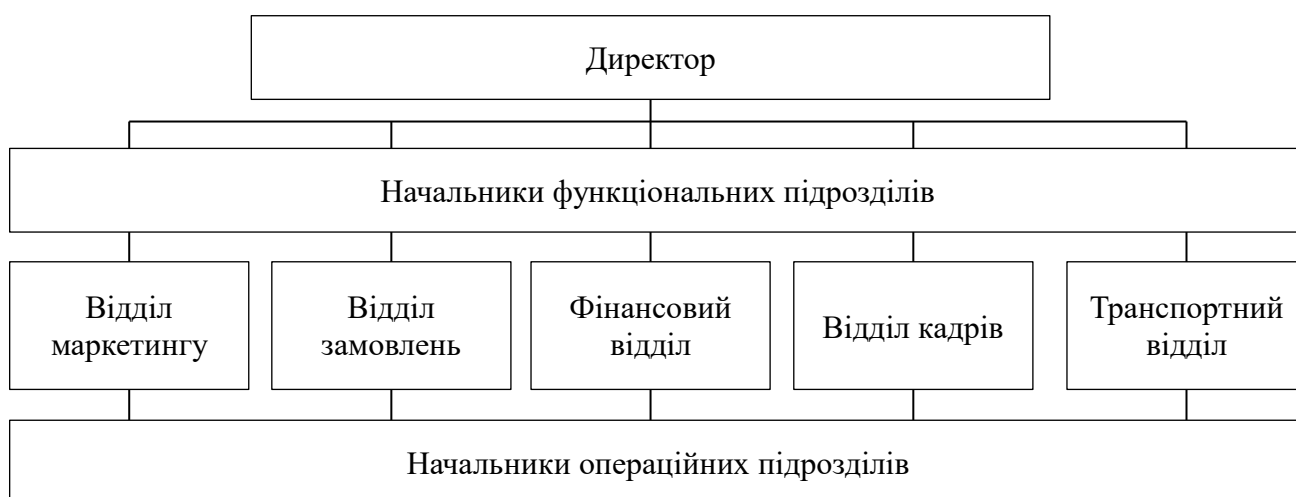

Рисунок 2.1 – Організаційна структура управління ТОВ «Епіцентр-К»

Джерело: розроблено автором на основі [36]

ТОВ «Епіцентр К» застосовує лінійно-функціональну структуру управління, що є традиційною формою організації, де функціональні підрозділи, такі як відділ маркетингу, відділ замовлень, фінансовий відділ, відділ кадрів та транспортний відділ, підпорядковані відповідним начальникам. Цей підхід забезпечує ефективну координацію роботи всієї компанії та сприяє оптимальному використанню ресурсів. У такій структурі кожен функціональний підрозділ спеціалізується в своїй сфері діяльності, що дозволяє досягати високої ефективності. Зокрема, відділ маркетингу відповідає за розробку та реалізацію маркетингових стратегій, відділ замовлень – за прийом та обробку замовлень від клієнтів, фінансовий відділ – за управління фінансовими ресурсами ТОВ «Епіцентр К», відділ кадрів – за управління персоналом, а транспортний відділ – за організацію транспортної логістики. Така структура сприяє чіткій розділеності функцій та відповідальності, що дозволяє кожному підрозділу працювати максимально продуктивно. Крім того, цей підхід спрощує процеси управління та прийняття рішень, оскільки вони здійснюються на рівні керівників функціональних підрозділів, а потім інтегруються на загальному рівні ТОВ «Епіцентр К». Лінійно-функціональна структура управління, сприяє оптимізації внутрішніх процесів та підвищенню ефективності діяльності ТОВ «Епіцентр К» завдяки чіткій організації та спрощенню управління.

Основна мета діяльності ТОВ «Епіцентр К» полягає в забезпеченні прибуткового бізнесу шляхом надання широкого асортименту товарів для будівництва, ремонту та облаштування домогосподарств, а також професійним будівельним організаціям. ТОВ «Епіцентр К» прагне створювати зручні та доступні умови для отримання будівельних та господарських товарів для широкого кола споживачів. Місія ТОВ «Епіцентр К» – забезпечити український народ широким асортиментом якісних і доступних товарів; заощаджувати час клієнтів за допомогою зручної технології обслуговування та забезпечувати повний спектр товарів і послуг.

Горизонтальний аналіз активів ТОВ «Епіцентр К» наведений табл.2.1.

Таблиця 2.1 – Горизонтальний аналіз активів ТОВ «Епіцентр К» за 2021-2023 рр.

Показник	2021 р., тис грн	2022 р., тис грн	2023 р., тис грн	Абсолютний приріст, тис грн	Темп приросту, %
Нематеріальні активи	32720	52735	48724	16004	48,91
Незавершені капітальні інвестиції	3692156	4739909	5616758	1924602	52,13
Основні засоби	15231712	20342025	23476546	8244834	54,13
Інші фінансові інвестиції	3129633	2916457	2934488	-195145	-6,24
Відстрочені податкові активи	23116	0	277112	253996	1098,79
Усього за розділом I. Необоротні активи	22109337	28051126	32353628	10244291	46,33
Запаси	15389033	18994214	21311999	5922966	38,49
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	2182479	2313519	2693505	511026	23,41
Дебіторська заборгованість за розрахунками	13	128361	84083	84070	646692,31
Інша поточна дебіторська заборгованість	3859491	3471846	4281774	422283	10,94
Гроші та їх еквіваленти	642802	619571	749699	106897	16,63
Витрати майбутніх періодів	5399	13859	12735	7336	135,88
Інші оборотні активи	336837	432934	867575	530738	157,57
Усього за розділом II. Оборотні активи	22416054	25974304	30001370	7585316	33,84
Баланс	44525391	54025430	62354998	17829607	40,04

Джерело: розроблено автором на основі [37]

Горизонтальний аналіз активів ТОВ «Епіцентр К» відображає значні зміни у різних категоріях активів компанії. Зокрема, нематеріальні активи, незавершені капітальні інвестиції та основні засоби показали значний темп приросту у 48,91%, 52,13% та 54,13% відповідно, що свідчить про стратегічну інвестиційну політику ТОВ «Епіцентр К», спрямовану на розвиток та модернізацію основних активів. Протилежно, деякі категорії необоротних активів, зокрема інші фінансові інвестиції, показали від'ємний темп приросту у -6,24%, що вказує на зміну стратегії інвестування та реорганізацію фінансових потоків ТОВ «Епіцентр К». У розділі оборотних активів також спостерігається значний ріст, зокрема в групі витрат майбутніх періодів та інших оборотних активів, які показали темпи приросту в 135,88% та 157,57% відповідно. Узагальнюючи, загальний горизонтальний аналіз активів компанії за останні три роки демонструє тенденцію

до зростання, що свідчить про позитивний розвиток та стратегічні інвестиції ТОВ «Епіцентр К» у цей період.

Вертикальний аналіз активів ТОВ «Епіцентр К» наведений на рис.2.2.

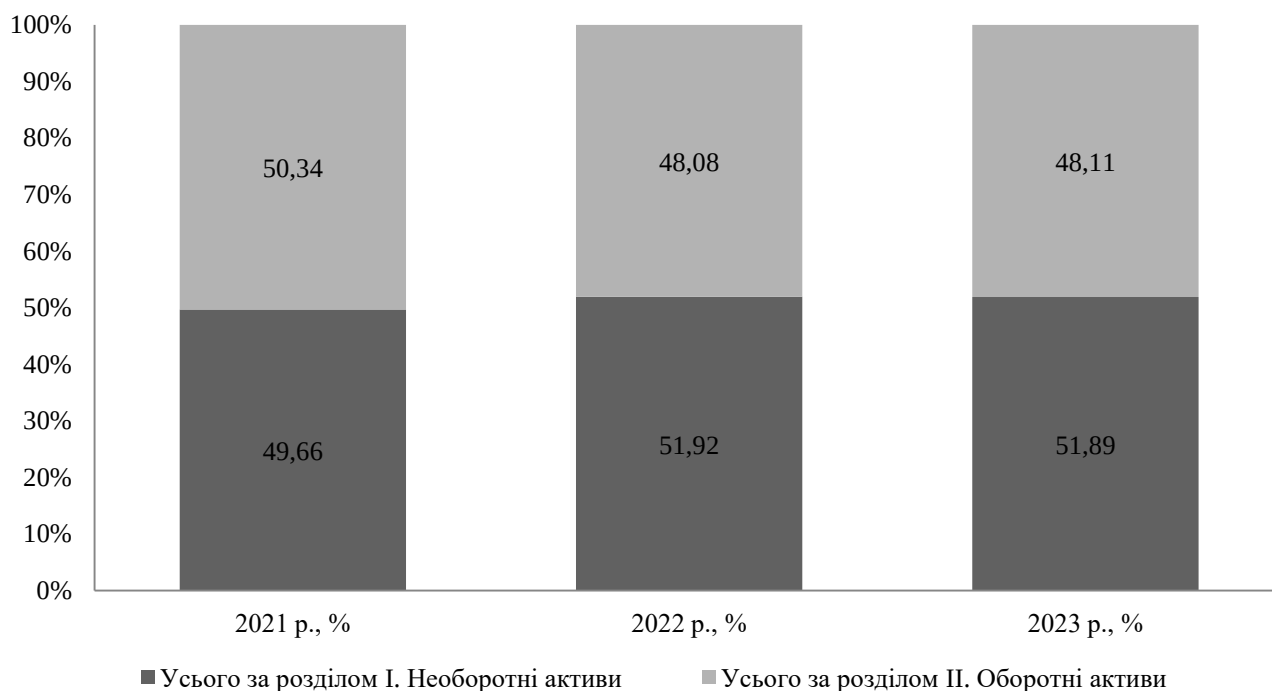

Рисунок 2.2 – Вертикальний аналіз активів ТОВ «Епіцентр К» за 2021-2023 рр.

Джерело: розроблено автором на основі [37]

Вертикальний аналіз активів ТОВ «Епіцентр К» дозволяє визначити структурні зміни в складі активів компанії протягом досліджуваного періоду. Частка необоротних активів зросла з 49,66% у 2021 році до 51,89% у 2023 році, що вказує на те, що ТОВ «Епіцентр К» зберігає стабільний обсяг необоротних активів в своєму активі. Частка оборотних активів скоротилась з 50,34% у 2021 році до 48,11% у 2023 році, що вказує на те, що ТОВ «Епіцентр К» утримує стабільний баланс між необоротними та оборотними активами, що є важливим для забезпечення ефективного функціонування бізнесу. Узагальнюючи, вертикальний аналіз активів ТОВ «Епіцентр К» вказує на те, що компанія зберігає стабільну структуру своїх активів протягом розглянутого періоду, що свідчить про його управлінську стійкість та здатність адаптуватися до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі.

Горизонтальний аналіз пасивів ТОВ «Епіцентр К» наведений табл.2.2.

Таблиця 2.2 – Горизонтальний аналіз пасивів ТОВ «Епіцентр К» за 2021-2023 рр.

Показник	2021 р., тис грн	2022 р., тис грн	2023 р., тис грн	Абсолютний приріст, тис грн	Темп приросту, %
Зареєстрований (пайовий) капітал	158610	158610	158610	0	0,00
Нерозподілений прибуток	17688086	22005682	25598971	7910885	44,72
Усього за розділом І. Власний капітал	17846696	22164292	25757581	7910885	44,33
ІІ. Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Відстрочені податкові зобов'язання	0	16214	0	0	-
Довгострокові кредити банків	4142910	4440352	4243693	100783	2,43
Інші довгострокові зобов'язання	312170	1259783	1119662	807492	258,67
Усього за розділом ІІ. Довгострокові зобов'язання та забезпечення	4455080	5716349	5363355	908275	20,39
Короткострокові кредити банків	0	1617888	2770621	2770621	-
Кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	767497	447949	1152246	384749	50,13
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	16290054	20208792	22463735	6173681	37,90
Кредиторська заборгованість за розрахунками	482273	513848	741708	259435	53,79
Поточні забезпечення	539038	272491	351178	-187860	-34,85
Інші поточні зобов'язання	4144753	3083821	3754574	-390179	-9,41
Усього за розділом ІІІ. Поточні зобов'язання та забезпечення	22223615	26144789	31234062	9010447	40,54
Баланс	44525391	54025430	62354998	17829607	40,04

Джерело: розроблено автором на основі [37]

Горизонтальний аналіз пасивів ТОВ «Епіцентр К» відображає різноманітні зміни у різних категоріях пасивів компанії. Власний капітал показав помірний темп приросту на рівні 44,33%, що є результатом різних стратегій щодо розподілу прибутку та капіталізації компанії. Довгострокові зобов'язання і забезпечення також демонструють значний приріст, особливо в групі інших довгострокових зобов'язань, де темп приросту склав 258,67%, що свідчить про зростання обсягу

зобов'язань ТОВ «Епіцентр К» у зв'язку з розширенням діяльності та проведенням нових проектів. У розділі поточних зобов'язань і забезпечення також спостерігається значний ріст, що вказує на активність ТОВ «Епіцентр К» в операційній діяльності. Кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги та кредиторська заборгованість за розрахунками показали темпи приросту відповідно 50,13%, 37,90% та 53,79%. Важливо відзначити, що деякі показники, зокрема поточні забезпечення та інші поточні зобов'язання, показали невеликий від'ємний темп приросту, що свідчить про певні корективи в управлінні фінансовими ресурсами ТОВ «Епіцентр К» та зміни в її стратегії. Узагальнюючи, горизонтальний аналіз пасивів ТОВ «Епіцентр К» вказує на тенденцію до зростання обсягів зобов'язань компанії, що є відображенням активної діяльності та стратегічного розвитку.

Вертикальний аналіз пасивів ТОВ «Епіцентр К» наведений на рис.2.3.

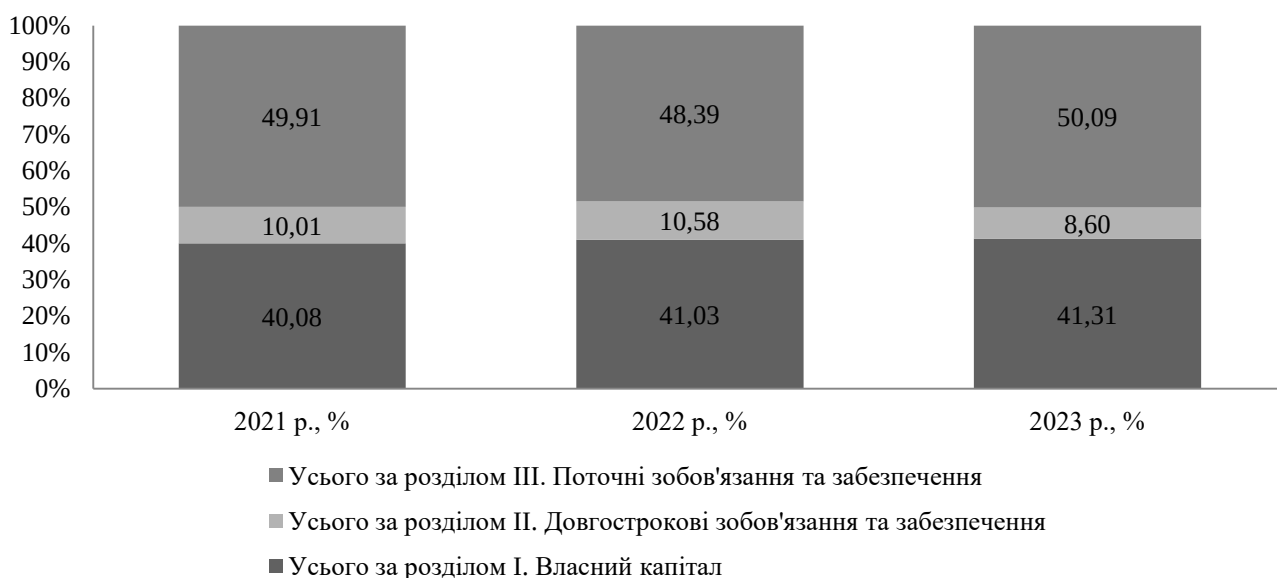

Рисунок 2.3 – Вертикальний аналіз пасивів ТОВ «Епіцентр К» за 2021-2023 рр.

Джерело: розроблено автором на основі [37]

Вертикальний аналіз пасивів ТОВ «Епіцентр К» дозволяє виявити динаміку та структурні зміни у складі пасивів компанії протягом цього періоду.

Частка власного капіталу зросла з 40,08% у 2021 році до 41,31% у 2023 році, що свідчить про те, що ТОВ «Епіцентр К» активно використовує власні ресурси для фінансування своєї діяльності та збільшення власного капіталу. Частка довгострокових зобов'язань та забезпечень скоротилась від 10,01% у 2021 році до 8,60% у 2023 році, що вказує на стратегічні зміни в управлінні фінансами ТОВ «Епіцентр К». Частка поточних зобов'язань та забезпечень зросла з 49,91% у 2021 році до 50,09% у 2023 році, що свідчить про те, що ТОВ «Епіцентр К» утримує стабільну структуру своїх поточних зобов'язань протягом розглянутого періоду. Узагальнюючи, вертикальний аналіз пасивів ТОВ «Епіцентр К» вказує на те, що компанія зберігає стабільну структуру свого пасиву протягом розглянутого періоду, з відносно незначними змінами у складі пасивів.

Горизонтальний аналіз фінансових результатів ТОВ «Епіцентр К» наведений табл.2.3.

Таблиця 2.3 – Горизонтальний аналіз фінансових результатів ТОВ «Епіцентр К» за 2021-2023 рр.

Показник	2021 р., тис грн	2022 р., тис грн	2023 р., тис грн	Абсолютний приріст, тис грн	Темп приросту, %
Чистий дохід від реалізації продукції	50382425	57255563	57627523	7245098	14,38
Собівартість реалізованої продукції	35593670	40331196	38754000	3160330	8,88
Валовий фінансовий результат	14788755	16924367	18873523	4084768	27,62
Інші операційні доходи	737243	806058	1146381	409138	55,50
Адміністративні витрати	872759	1097082	1107453	234694	26,89
Витрати на збут	8648047	11152352	10909210	2261163	26,15
Інші операційні витрати	920408	581459	1564688	644280	70,00
Фінансовий результат від операційної діяльності	5084784	4899532	6438553	1353769	26,62
Інші фінансові доходи	211555	121691	107100	-104455	-49,37
Інші доходи	554085	631815	384156	-169929	-30,67
Фінансові витрати	295646	372723	398212	102566	34,69
Втрати від участі в капіталі	0	0	1112	1112	-
Інші витрати	1438592	75092	2487577	1048985	72,92
Фінансовий результат до оподаткування	4116186	5204111	4044020	-72166	-1,75
Чистий фінансовий результат	3171204	4168166	3605300	434096	13,69

Джерело: розроблено автором на основі [37]

Горизонтальний аналіз фінансових результатів ТОВ «Епіцентр К» відображає різноманітні тенденції у фінансовій діяльності компанії. Чистий дохід від реалізації продукції показав помірний темп приросту на рівні 14,38%, що вказує на збільшення обсягів продажу продукції та на підвищення цін на неї. Собівартість реалізованої продукції також зросла, але у меншому темпі, складаючи 8,88%, що свідчить про збільшення витрат на закупівлю продукції. Валовий фінансовий результат та фінансовий результат від операційної діяльності показали значний приріст у 27,62% та 26,62% відповідно, що є результатом підвищення прибутковості ТОВ «Епіцентр К» та ефективного управління операційною діяльністю компанії. Чистий фінансовий результат також показав позитивну динаміку з темпом приросту 13,69%, що свідчить про те, що ТОВ «Епіцентр К» здатна зберігати та покращувати свою прибутковість під впливом різних факторів. Узагальнюючи, горизонтальний аналіз фінансових результатів ТОВ «Епіцентр К» свідчить про позитивну динаміку в фінансовій діяльності компанії за даний період, що є важливим фактором для оцінки її фінансової стабільності та успішності.

Таким чином, ТОВ «Епіцентр К» виявляє стабільність та продуктивність в своїй діяльності, що відображається у зростанні обсягів активів та пасивів протягом розглянутого періоду. Вертикальний аналіз балансу показав стабільну структуру з незначними змінами у складі власного капіталу та зобов'язань компанії. За допомогою горизонтального аналізу фінансових результатів було виявлено позитивну динаміку в показниках чистого доходу від реалізації продукції, валового та чистого фінансових результатів, що свідчить про успішну фінансову діяльність ТОВ «Епіцентр К». Отже, ТОВ «Епіцентр К» проявляє стабільність у своїй фінансовій діяльності, що є позитивним сигналом для інвесторів та партнерів. На основі аналізу фінансових показників можна зробити висновок про ефективне управління ТОВ «Епіцентр К» та здатність до адаптації до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі.

2.2 Діагностика ймовірності банкрутства підприємства

Діагностика ймовірності банкрутства підприємства є важливим інструментом для оцінки фінансової стійкості та потенційної небезпеки для підприємства. Попередження можливого банкрутства є критично важливим завданням для управління ризиками та забезпечення стабільності бізнесу. Аналіз фінансового стану, показників діяльності та інших ключових параметрів дозволяє виявити ознаки фінансових проблем і вчасно вжити заходів для їх уникнення або подолання.

Динаміка показників ліквідності ТОВ «Епіцентр К» наведена в табл.2.4.

Таблиця 2.4 – Показники ліквідності ТОВ «Епіцентр К» за 2021-2023 рр.

Показник	Формула	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення
Коефіцієнт загальної ліквідності	Сума оборотних активів / Поточні зобов'язання	1,01	0,99	0,96	-0,05
Коефіцієнт поточної ліквідності	(Сума оборотних активів - Сума запасів) / Поточні зобов'язання	0,32	0,27	0,28	-0,04
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Грошові кошти та їх еквіваленти / Поточні зобов'язання	0,03	0,02	0,02	0,00

Джерело: розроблено автором на основі [37]

Аналіз показників ліквідності ТОВ «Епіцентр К» відображає важливі аспекти фінансового здоров'я компанії. Почнемо з коефіцієнта загальної ліквідності, який вказує на здатність підприємства виплатити всі свої поточні зобов'язання за допомогою всіх доступних оборотних активів. Показник у 2023 році зменшився до 0,96, що вказує на певне зниження ліквідності ТОВ «Епіцентр К» порівняно з попередніми роками. Коефіцієнт поточної ліквідності, який визначає співвідношення між поточними активами (за винятком запасів) та поточними зобов'язаннями, також показав невелике зниження, до 0,28 у 2023 році, що свідчить про певні труднощі у забезпеченні ліквідності ТОВ «Епіцентр К» за рахунок поточних активів. Коефіцієнт абсолютної ліквідності, який визначає

співвідношення між найбільш ліквідними активами та поточними зобов'язаннями, залишався стабільним протягом аналізованого періоду, демонструючи рівень в 0,02. Узагальнюючи, зміни у коефіцієнтах загальної та поточної ліквідності вимагають уваги з боку управління для забезпечення стабільності фінансового стану ТОВ «Епіцентр К» в майбутньому.

Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «Епіцентр К» наведена в табл.2.5.

Таблиця 2.5 – Показники фінансової стійкості ТОВ «Епіцентр К» за 2021-2023 рр.

Показник	Формула	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	Власний капітал / Сума пасивів	0,40	0,41	0,41	0,01
Коефіцієнт фінансової залежності	Позиковий капітал / Сума пасивів	0,60	0,59	0,59	-0,01
Коефіцієнт фінансування (заборгованості)	Позиковий капітал / Власний капітал	1,49	1,44	1,42	-0,07
Коефіцієнт фінансової стійкості	(Власний капітал +Довгостроковий позиковий капітал) / Сума пасивів	0,50	0,52	0,50	0,00

Джерело: розроблено автором на основі [37]

Аналіз показників фінансової стійкості ТОВ «Епіцентр К» дозволяє зрозуміти стабільність та ефективність управління фінансовими ресурсами компанії. Почнемо з коефіцієнта фінансової незалежності (автономії), який визначає частку власних коштів у загальних активах. Показник за розглянутий період залишався стабільним на рівні 0,41, що свідчить про здатність ТОВ «Епіцентр К» фінансувати свою діяльність за рахунок власних ресурсів. Коефіцієнт фінансової залежності, який відображає відношення позикових коштів до загальних активів, також залишався стабільним на рівні 0,59-0,60, що вказує на рівень залежності від позикових коштів, який залишається практично не змінним протягом аналізованого періоду. Коефіцієнт фінансування (заборгованості) демонструє незначне зменшення з 1,49 у 2021 році до 1,42 у 2023 році, що свідчити про деяке зменшення рівня залучення позикових коштів ТОВ «Епіцентр

К». Узагальнюючи, показники фінансової стійкості ТОВ «Епіцентр К» свідчать про здатність компанії зберігати стабільність та ефективно керувати своїми фінансовими ресурсами протягом розглянутого періоду. Важливою аспектом є підтримка стійкості фінансового стану, що є ключовим для успішної діяльності та розвитку ТОВ «Епіцентр К».

Динаміка показників рентабельності ТОВ «Епіцентр К» наведена в табл.2.6.

Таблиця 2.6 – Показники рентабельності ТОВ «Епіцентр К» за 2021-2023 рр.

Показник	Формула	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення
Рентабельність активів, %	Чистий прибуток * 100/ Активи	7,12	7,72	5,78	-1,34
Рентабельність власного капіталу, %	Чистий прибуток * 100/ Власний капітал	17,77	18,81	14,00	-3,77
Валова рентабельність реалізації, %	Валовий прибуток * 100/ Чистий дохід від реалізації продукції	29,35	29,56	32,75	3,40
Чиста рентабельність реалізації, %	Чистий прибуток * 100/ Чистий дохід від реалізації продукції	6,29	7,28	6,26	-0,04
Чиста рентабельність продукції %	Чистий прибуток * 100/ Собівартість реалізованої продукції	8,91	10,33	9,30	0,39

Джерело: розроблено автором на основі [37]

Аналіз показників рентабельності ТОВ «Епіцентр К» дає змогу зрозуміти ефективність використання ресурсів та прибутковість діяльності компанії. Почнемо з рентабельності активів, яка визначає ефективність використання активів компанії для генерації прибутку. Показник зменшився з 7,12% у 2021 році до 5,78% у 2023 році, що свідчить про зниження ефективності використання активів за аналізований період. Рентабельність власного капіталу також зазнала певного зменшення, з 17,77% у 2021 році до 14,00% у 2023 році, що вказує на зниження доходності капіталу, вкладеного в підприємство та зумовлено різними факторами, включаючи збільшення витрат. У той же час, валова рентабельність та чиста рентабельність реалізації продукції демонструють певне зростання. Валова

рентабельність реалізації збільшилася з 29,35% у 2021 році до 32,75% у 2023 році, а чиста рентабельність реалізації продукції показала позитивний тренд з 8,91% у 2021 році до 9,30% у 2023 році. Узагальнюючи, хоча загальна рентабельність активів та власного капіталу ТОВ «Епіцентр К» зазнали деякого зниження, позитивні тенденції в рентабельності реалізації та чистій рентабельності продукції свідчать про певні успіхи в управлінні витратами та оптимізації прибутковості. Однак, важливо продовжувати аналізувати та вдосконалювати стратегії для підтримки та збільшення загальної рентабельності ТОВ «Епіцентр К» в майбутньому.

Оцінимо ймовірність банкрутства ТОВ «Епіцентр К» за моделлю О. Терещенка, розрахунки якої наведені в табл.2.7.

Таблиця 2.7 – Розрахунок ймовірності банкрутства ТОВ «Епіцентр К» за моделлю О. Терещенка за 2021-2023 рр.

Показник	Формула	2021 р.	2022 р.	2023 р.
x1 – відношення грошових надходжень до зобов'язань	Грошові надходження / Позиковий капітал	2,27	2,19	1,85
x2 – відношення валюти балансу до зобов'язань	Валюта балансу / Позиковий капітал	2,00	2,07	2,00
x3 – відношення чистого прибутку до середньорічної суми активів	Чистий прибуток / Середньорічна сума активів	0,06	0,07	0,06
x4 – відношення прибутку до виручки	Прибуток / Чистий дохід від реалізації продукції	0,06	0,07	0,06
x5 – відношення виробничих запасів до виручки	Виробничі запаси / Чистий дохід від реалізації продукції	0,31	0,33	0,37
x6 – відношення виручки до основного капіталу	Чистий дохід від реалізації продукції / Необоротні активи	1,13	1,06	0,92
Інтегральний показник	$1,5 X_1 + 0,08 X_2 + 10 X_3 + 5 X_4 + 0,3 X_5 + 0,1 X_6$	4,71	4,75	4,07
Висновок		Банкрутство не загрожує		

Джерело: розроблено автором на основі [37]

Згідно з розрахунками, інтегральний показник банкрутства ТОВ «Епіцентр К» зменшувався з 4,71 у 2021 році до 4,07 у 2023 році. На основі цих показників бачимо, що банкрутство не загрожує ТОВ «Епіцентр К» протягом аналізованого періоду.

Оцінимо ймовірність банкрутства ТОВ «Епіцентр К» за моделлю А. Матвійчука, розрахунки якої наведені в табл.2.8.

Таблиця 2.8 – Розрахунок ймовірності банкрутства ТОВ «Епіцентр К» за моделлю А. Матвійчука за 2021-2023 рр.

Показник	Формула	2021 р.	2022 р.	2023 р.
x1 – коефіцієнт мобільності активів	Оборотні активи / Необоротні активи	1,01	0,93	0,93
x2 – коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Чистий дохід від реалізації продукції / Середньорічна сума кредиторської заборгованості	2,27	2,19	1,85
x3 – коефіцієнт оборотності власного капіталу	Чистий дохід від реалізації продукції / Середньорічна сума власного капіталу	2,82	2,58	2,24
x4 – коефіцієнт окупності активів	Чистий дохід від реалізації продукції / Активи	0,88	0,94	1,08
x5 – коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	(Оборотні активи - Поточні зобов'язання) / Оборотні активи	0,01	-0,01	-0,04
x6 – коефіцієнт концентрації залученого капіталу	Позиковий капітал / Валюта балансу	0,60	0,59	0,59
x7 – коефіцієнт покриття боргів власним капіталом	Власний капітал / Позиковий капітал	0,67	0,70	0,70
Інтегральний показник	$0,033X_1 + 0,268X_2 + 0,045X_3 - 0,018X_4 - 0,004X_5 - 0,015X_6 + 0,702X_7$	1,21	1,20	1,09
Висновок		Банкрутство не загрожує		Виникає незначна загроза фінансової кризи

Джерело: розроблено автором на основі [37]

Згідно з отриманими даними, інтегральний показник банкрутства поступово зменшувався від 1,21 у 2021 році до 1,09 у 2023 році. У той же час, у 2023 році висновок вказує на те, що існує незначна загроза фінансової кризи. Хоча перспективи щодо банкрутства у період 2021-2022 років є позитивними, рекомендується уважніше аналізувати та контролювати фінансові показники, особливо у зв'язку зі збільшенням ризику у 2023 році.

Оцінимо ймовірність банкрутства ТОВ «Епіцентр К» за мультикритеріальною моделлю ідентифікації банкрутства відповідно до наказу

Міністерства фінансів України від 14.07.2016 № 616 «Про затвердження Порядку проведення оцінки фінансового стану потенційного бенефіціара інвестиційного проекту, реалізація якого передбачається на умовах фінансової самокупності, а також визначення виду забезпечення для обслуговування та погашення позики, наданої за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій, обслуговування якої здійснюватиметься за рахунок коштів бенефіціара» [28]. Розрахунок наведено в табл.2.9.

Таблиця 2.9 – Розрахунок ймовірності банкрутства ТОВ «Епіцентр К» за мультикритеріальною моделлю ідентифікації банкрутства за 2021-2023 рр.

Показник	Формула	2021 р.	2022 р.	2023 р.
К3 – коефіцієнт фінансової незалежності	Власний капітал / Сума пасивів	0,40	0,41	0,41
К4 – коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	Власний капітал / Необоротні активи	0,81	0,79	0,80
К6 – коефіцієнт рентабельності продажів за фінансовими результатами від операційної діяльності (ЕВІТ)	ЕВІТ / Чистий дохід від реалізації продукції	0,10	0,09	0,11
К7 – коефіцієнт рентабельності операційної діяльності за ЕВІТДА	ЕВІТДА / (Чистий дохід від реалізації продукції + Інші операційні доходи)	0,10	0,08	0,11
К8 – коефіцієнт рентабельності активів за чистим прибутком	Чистий прибуток * 100/ Активи	0,07	0,08	0,06
К9 – коефіцієнт оборотності оборотних активів	Чистий дохід від реалізації продукції / Середньорічна сума оборотних активів	2,18	2,15	1,87
Інтегральний показник	$1,03 \cdot K3 + 0,001 \cdot K4 + 0,16 \cdot K6 + 0,6 \cdot K7 + 2,9 \cdot K8 + 0,08 \cdot K9 - 0,14$	0,73	0,75	0,68
Клас		2	2	2
Висновок		Банкрутство не загрожує		

Джерело: розроблено автором на основі [37]

Згідно з отриманими даними, інтегральний показник банкрутства ТОВ «Епіцентр К» зменшувався з 0,73 у 2021 році до 0,68 у 2023 році. Відповідно до висновку, банкрутство не загрожує ТОВ «Епіцентр К» протягом аналізованого періоду, а фінансова ситуація за останні три роки є стабільною та надійною. Однак, необхідно продовжувати відслідковувати фінансові показники та вчасно

реагувати на будь-які зміни у фінансовому середовищі для забезпечення довгострокової стабільності та успішного розвитку ТОВ «Епіцентр К».

Далі для оцінки скористаємось постановою правління Національного банку України від 30.06.2016 № 351 «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» [29]. ТОВ «Епіцентр К» належить до великих підприємств і належить до виду економічної діяльності «Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів: секція Г». Розрахунок відповідних показників ТОВ «Епіцентр К» наведений в табл.2.10.

Таблиця 2.10 – Розрахунок інтегрального показника ймовірності банкрутства ТОВ «Епіцентр К» за 2021-2023 рр.

Показник	Формула	2021 р.		2022 р.		2023 р.	
		К, %	X	К, %	X	К, %	X
2. Спроможність підприємства покривати короткострокові зобов'язання за рахунок оборотних активів	Оборотні активи * 100 / Поточні зобов'язання	101	0,675	99	0,675	96	0,351
5. Період повного обороту запасів	Середньорічна сума запасів *365*100 / Собівартість реалізованої продукції	15781	-0,481	17190	-0,481	20072	-0,481
6. Спроможність обслуговування боргу валовим прибутком	Валовий прибуток * 100 / Чисті короткострокові та довгострокові зобов'язання	323	1,133	237	1,133	221	1,071
7. Частка боргу підприємства до активів	Позиковий капітал * 100 / Активи	12	0,36	14	0,36	15	0,36
8. Період повного обороту кредиторської заборгованості	Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги*365*100/ Собівартість реалізованої продукції	16705	-0,927	18289	-0,927	21157	-0,927
13. Частка активів, яка не має прямого відношення до операційної діяльності підприємства	Неопераційні активи * 100 / Валюта балансу	17	-0,101	13	0,259	13	-0,101
17. Спроможність фінансування фінансових витрат валовим прибутком	Валовий прибуток *100/ Чисті фінансові витрати	17587	1,081	6742	1,081	6459	1,081
Інтегральний показник	$2,094 + 0,389 \cdot X_2 + 0,466 \cdot X_5 + 0,523 \cdot X_6 + 0,265 \cdot X_7 + 0,576 \cdot X_8 + 0,279 \cdot X_{13} + 0,237 \cdot X_{17}$	-	2,51	-	2,61	-	2,36
Клас		3		3		4	
Ймовірність дефолту, %		3,1-6		3,1-6		6,1-9	

Джерело: розроблено автором на основі [37]

За вказаний період, класифікація показників банкрутства ТОВ «Епіцентр К» змінювалася з класу 3 у 2021 році та 2022 році до класу 4 у 2023 році. У той же час, ймовірність дефолту, тобто ймовірність фактичного невиконання фінансових зобов'язань, також зросла у 2023 році відповідно до вказаного діапазону з 3,1% до 9%, що свідчить про збільшення ризику фінансового колапсу у зазначений період.

Таким чином, за результатами проведеної діагностики ймовірності банкрутства ТОВ «Епіцентр К» за останні три роки можна зробити наступний висновок. Показники ліквідності, рентабельності та фінансової стійкості вказують на деяке погіршення фінансового стану ТОВ «Епіцентр К». Зокрема, спостерігалася тенденція до зменшення рентабельності та ліквідності, а також певний ріст ризику банкрутства у 2023 році за моделлю А. Матвійчука та інтегральним показником. Розрахунок за моделями О. Терещенка та мультикритеріальною моделлю ідентифікації банкрутства свідчив про відсутність загрози банкрутства ТОВ «Епіцентр К» у зазначений період. Згідно з цими моделями, фінансова стійкість ТОВ «Епіцентр К» була в цілому на задовільному рівні, не сигналізуючи про потенційні проблеми. Отже, наявна двоякість у результатів аналізу вказує на необхідність уважного моніторингу фінансового стану ТОВ «Епіцентр К» та вжиття відповідних заходів для забезпечення стабільності та успішного функціонування у майбутньому.

2.3 Ідентифікація потенційних резервів запобігання банкрутству підприємства

В умовах сучасного економічного середовища боротьба за фінансову стабільність підприємств є актуальним завданням. Ідентифікація потенційних резервів запобігання банкрутству стає ключовим етапом у стратегічному управлінні. Цей процес передбачає аналіз фінансового стану підприємства,

виявлення його слабких сторін та розробку конкретних заходів для забезпечення фінансової стійкості та успішності на ринку.

Ідентифікацію потенційних резервів запобігання банкрутству ТОВ «Епіцентр К» проведемо за допомогою PEST (табл.2.11) та SWOT-аналізу (табл.2.12).

Таблиця 2.11 – PEST-аналіз ТОВ «Епіцентр К»

Р (політичні фактори)	Σ	Е (економічні фактори)	Σ
1. Нестабільність політичної ситуації може перешкоджати безперебійній роботі та розвитку компанії	-4	1. Нестабільність економіки перешкоджати споживчому попиту та уповільнювати ріст роздрібною торгівлі	-4
2. Зміни в податковій політиці можуть вплинути на фінансовий стан підприємства та його прибутковість	-3	2. Висока інфляція може впливати на вартість товарів, що може вплинути на споживчі можливості та попит	-4
3. Введення торговельних бар'єрів та обмежень може вплинути на зовнішньоторговельну діяльність та постачання товарів	-4	3. Зміни в обмінних курсах можуть впливати на вартість імпортованих товарів та витрати компанії	-4
4. Зміни в законодавстві, особливо в сфері торгівлі та споживчого ринку, можуть потребувати адаптації стратегій	-3	4. Високий рівень безробіття може вплинути на купівельну спроможність споживачів та їхню готовність витрачати гроші	-3
S (соціальні фактори)	Σ	Т (технологічні фактори)	Σ
1. Реакція на зміни в смаках, тенденціях здорового способу життя та інші соціокультурні зміни можуть впливати на попит на конкретні товари	+3	1. Використання нових технологій та автоматизація процесів у сфері логістики та обслуговування можуть підвищити ефективність операцій та знизити витрати	+4
2. Рівень освіти споживачів і їхня інформаційна грамотність можуть впливати на їхні вибори та сприйняття маркетингових повідомлень	+3	2. Зростання популярності онлайн-торгівлі може вимагати розвитку електронних платформ та забезпечення зручних онлайн-сервісів для клієнтів	+5
3. Діяльність бренду у сфері соціальної відповідальності та ставлення до питань сталого розвитку може впливати на споживачів та їхнє сприйняття бренду.	+5	3. Впровадження новітніх технологій у роздрібну торгівлю може забезпечити конкурентні переваги, такі як вдосконалення систем управління запасами та зручність покупок.	+3

Джерело: розроблено автором на основі [36, 37]

Висновок до PEST-аналізу ТОВ «Епіцентр К» дає можливість оцінити потенційні впливи зовнішніх факторів на діяльність компанії та визначити можливі напрямки розвитку та стратегічні рішення. З огляду на політичні фактори, нестабільність політичної ситуації може створювати значні виклики для безперебійності роботи та розвитку компанії. Зміни в податковій політиці або введення торговельних бар'єрів можуть також впливати на фінансовий стан та зовнішньоторговельну діяльність підприємства, вимагаючи адаптації стратегій. У контексті економічних факторів, нестабільність економіки може уповільнити ріст роздрібною торгівлі через зниження споживчого попиту, особливо в умовах

високої інфляції та безробіття. Зміни в обмінних курсах також можуть вплинути на витрати компанії, особливо на вартість імпортованих товарів. Соціальні фактори, такі як зміни в смаках та тенденціях споживачів, можуть впливати на попит на товари компанії. Крім того, акцент на соціальну відповідальність та сталого розвитку може вплинути на сприйняття бренду споживачами. У зв'язку з технологічними факторами, використання новітніх технологій може підвищити ефективність операцій та забезпечити конкурентні переваги, зокрема у сфері логістики та онлайн-торгівлі. ТОВ «Епіцентр К» повинно уважно враховувати всі ці фактори при формуванні своєї стратегії розвитку, а також бути готовою до швидкого реагування на зміни на зовнішньому ринку.

Таблиця 2.12 – SWOT -аналіз ТОВ «Епіцентр К»

		Зовнішнє середовище	
		Можливості	Загрози
		1. Вихід на нові ринки 2. Розширення асортименту 3. Створення власної торгової марки 4. Генерація нових ідей від мотивованого персоналу для покращення роботи магазинів та мережі	1. Економічна та політична нестабільність в країні 2. Зростання цін на сировину 3. Велика конкуренція, яка постійно зростає 4. Зміна векторів пріоритетності товарів серед споживачів
Внутрішнє середовище	Сильні сторони	СіМ 1. Можливістю виходу на нові ринки допоможе скористатись відомість бренду, оскільки у споживачів сформувалась позитивна думка про підприємство. 2. Створення власної торгової марки можливе за рахунок партнерських відносин з компаніями-постачальниками, через яких можна поставляти сировину, а також завдяки кваліфікованим керівним співробітникам, які мінімізують ризики.	СіЗ 1. Зростання цін на сировину – знизити загрозу за рахунок партнерських відносин з компаніями-постачальниками. 2. Знизити загрозу цінової конкуренції можна за рахунок переваги в асортименті товарів
	Слабкі сторони	СЛіМ 1. Сильна конкуренція може завадити виходу на нові ринки, оскільки у підприємств, які давно функціонують на цих ринках вже є своя аудиторія	СЛіЗ 1. Найбільша загроза для компанії полягає в тому, що конкуренти можуть запропонувати нижчу ціну за аналогічний товар.

Джерело: розроблено автором на основі [36, 37]

Висновок до SWOT-аналізу ТОВ «Епіцентр К» дозволяє зрозуміти потенційні переваги, слабкі сторони, можливості та загрози, що впливають на її діяльність. Серед сильних сторін ТОВ «Епіцентр К» варто відзначити відомий бренд, широту та глибину асортименту, а також наявність торгових точок у кожному великому місті України. Партнерські відносини з компаніями-постачальниками та високий рівень кваліфікації керівних співробітників також сприяють успішності ТОВ «Епіцентр К». Проте, серед слабких сторін варто відзначити недостатню швидкість розвитку регіональних представництв, недостатню оборотність частини асортименту та низький рівень мотивації обслуговуючого персоналу, що може впливати на якість обслуговування та сприйняття бренду споживачами. Можливості для ТОВ «Епіцентр К» полягають у виході на нові ринки, розширенні асортименту та створенні власної торгової марки. Проте, існує загроза з боку економічної та політичної нестабільності, зростання цін на сировину та великої конкуренції на ринку. З урахуванням SWOT-аналізу ТОВ «Епіцентр К» повинна ретельно працювати над усуненням слабких сторін, використовувати свої сильні сторони для максимальної вигоди та управляти можливостями, враховуючи потенційні загрози, щоб забезпечити стійкий розвиток та конкурентну перевагу на ринку.

Ідентифікація потенційних резервів запобігання банкрутству ТОВ «Епіцентр К» є ключовим етапом у забезпеченні його фінансової стабільності та успішності. В табл.2.13 подано деякі можливі напрямки, які можуть бути використані для цього.

Таблиця 2.13 – Ідентифікація потенційних резервів запобігання банкрутству ТОВ «Епіцентр К»

Резерв	Сутність	Вплив на підприємство
Оптимізація управління оборотним капіталом	Перегляд політики управління запасами, дебіторською заборгованістю та кредиторською заборгованістю для зниження ризику банкрутства.	Зниження ризику банкрутства шляхом покращення ліквідності та зниження фінансового навантаження.
Покращення рентабельності	Аналіз маржинальності продукції для збільшення прибутковості.	Забезпечення фінансової стійкості підприємства шляхом збільшення прибутковості.

Продовження табл.2.13

Резерв	Сутність	Вплив на підприємство
Диверсифікація джерел фінансування	Розгляд можливостей отримання додаткового капіталу через інвестиції або довгострокові кредити.	Зменшення фінансового ризику за рахунок розширення джерел фінансування та розвитку структури фінансів підприємства.
Розвиток нових ринків та партнерств	Пошук нових ринків збуту, розширення асортименту товарів, укладення стратегічних партнерств.	Збільшення обсягів продажів та прибутковості підприємства через розширення географії та асортименту товарів, а також розвиток співпраці з ключовими партнерами.
Ефективне управління ризиками	Ретельний аналіз та управління ризиками, такими як валютний ризик, процентний ризик та кредитний ризик.	Зменшення ймовірності фінансових втрат через ефективне управління ризиками та впровадження заходів протидії негативним факторам.

Джерело: розроблено автором на основі [36, 37]

Розглянемо їх детальніше.

1. Оптимізація управління оборотним капіталом ТОВ «Епіцентр К» включає перегляд політики управління запасами, дебіторською та кредиторською заборгованістю з метою зниження ризику банкрутства. Це може бути досягнуто шляхом оптимізації рівня запасів на складі, ефективного управління взаєморозрахунками з клієнтами та постачальниками, та зниження фінансового навантаження шляхом збалансованого розподілу ресурсів між цими складовими. Це допоможе зберегти оптимальний рівень ліквідності ТОВ «Епіцентр К» та запобігти можливим проблемам зі здатністю до погашення зобов'язань вчасно.

2. Покращення рентабельності включає аналіз маржинальності продукції та пошук можливостей для збільшення прибутковості. Це може бути досягнуто шляхом вдосконалення технологічних процесів, ефективного управління ресурсами та зниження витрат ТОВ «Епіцентр К». Покращення рентабельності забезпечить фінансову стійкість ТОВ «Епіцентр К», забезпечивши достатній рівень прибутку для вирішення поточних та майбутніх фінансових зобов'язань.

3. Диверсифікація джерел фінансування включає розгляд різних можливостей отримання додаткового капіталу, таких як інвестиції та довгострокові кредити. Це дозволить ТОВ «Епіцентр К» розширити свої

можливості фінансування та зменшити фінансовий ризик шляхом розподілу зобов'язань між різними джерелами фінансування. Розвиток структури фінансів ТОВ «Епіцентр К» сприятиме забезпеченню стійкого розвитку та зменшить його уразливість у випадку несприятливих економічних умов.

4. Розвиток нових ринків та партнерств передбачає активний пошук нових ринків збуту, розширення асортименту товарів, а також укладення стратегічних партнерств з ключовими гравцями на ринку. Це дозволить ТОВ «Епіцентр К» не лише збільшити обсяги продажів, а й зробити його більш конкурентоспроможним завдяки розширенню географії та асортименту товарів. Розвиток партнерств сприятиме створенню сприятливих умов для спільного розвитку та підтримки важливих бізнес-зв'язків.

5. Ефективне управління ризиками включає ретельний аналіз та управління різноманітними ризиками, такими як валютний, процентний та кредитний ризик. Це означає вчасне виявлення потенційних загроз для ТОВ «Епіцентр К» та впровадження відповідних заходів для їхнього уникнення або зменшення впливу. Ефективне управління ризиками допоможе зменшити ймовірність фінансових втрат та забезпечує стабільність фінансового стану ТОВ «Епіцентр К» в умовах непередбачуваних факторів.

Таким чином, аналіз та ідентифікація потенційних резервів запобігання банкрутству ТОВ «Епіцентр К» виявили ряд ключових напрямків для покращення фінансової стійкості та зниження ризику фінансових проблем. Оптимізація управління оборотним капіталом може допомогти знизити фінансове навантаження та покращити ліквідність підприємства. Покращення рентабельності через оптимізацію маржинальності продукції сприятиме забезпеченню фінансової стабільності. Диверсифікація джерел фінансування дозволить зменшити фінансовий ризик, а розвиток нових ринків та партнерств сприятиме збільшенню обсягів продажів та прибутковості. Крім того, ефективне управління ризиками допоможе зменшити ймовірність фінансових втрат та забезпечить більш стабільне функціонування ТОВ «Епіцентр К» в умовах динамічного економічного середовища.

РОЗДІЛ 3

ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС-ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ БАНКРУТСТВУ ПІДПРИЄМСТВА

3.1 Сутнісна характеристика розробленої бізнес-пропозиції

Бізнес-пропозиція націлена на покращення фінансової стійкості та запобігання можливому банкрутству ТОВ «Епіцентр К». З метою досягнення цієї мети, пропонуємо використання спеціалізованих програмних продуктів, які спрямовані на автоматизацію процесів планування та аналізу фінансової діяльності ТОВ «Епіцентр К».. Ця пропозиція базується на ретельному аналізі поточного стану ТОВ «Епіцентр К» та ідентифікації ключових напрямків для зростання ефективності його управління та зменшення фінансових ризиків. У цій сутнісній характеристиці ми детально розглянемо основні аспекти запропонованої бізнес-пропозиції, вказавши на її потенційні переваги та вплив на фінансову стабільність ТОВ «Епіцентр К».

Використання спеціалізованих програмних продуктів для автоматизації процесів планування та аналізу фінансової діяльності ТОВ «Епіцентр К» може значно підвищити ефективність управління бізнесом і вплинути на резерви запобігання банкрутству таким чином:

1. Резерв – Оптимізація управління оборотним капіталом. Програмні рішення можуть забезпечити точний аналіз запасів та дебіторської заборгованості, що дозволить оптимізувати управління цими складовими. Автоматизація планування дозволить швидше реагувати на зміни в ринкових умовах та забезпечити оптимальний рівень ліквідності.

2. Резерв – Покращення рентабельності. Програмні продукти допоможуть в реалізації аналізу маржинальності продукції та виявленні можливостей для

збільшення прибутковості. Автоматизовані засоби аналізу допоможуть в ідентифікації найбільш та найменш прибуткових товарів.

3. Резерв – Ефективне управління ризиками. Програмне забезпечення здатне виявляти потенційні фінансові ризики шляхом аналізу різних параметрів, таких як валютні курси, відсоткові ставки тощо. Це дозволить більш ефективно управляти ризиками та приймати обґрунтовані рішення щодо їх уникнення чи зменшення.

Використання спеціалізованих програмних продуктів відображається на всіх аспектах управління фінансовою діяльністю та допомагає оптимізувати процеси, забезпечуючи більшу фінансову стійкість та знижуючи ризик банкрутства.

Пропонуємо програмне забезпечення «LivePlan» [38]. Програмне забезпечення «LivePlan» є потужним інструментом для створення, редагування та моніторингу бізнес-планів. Його основна мета полягає в тому, щоб надати підприємствам усіх розмірів та галузей зручний і ефективний спосіб розробки реалістичних та добре продуманих бізнес-планів. «LivePlan» відрізняється від інших аналогів завдяки своїм інтерактивним інструментам та шаблонам, що значно полегшують процес планування. Перш за все, «LivePlan» пропонує широкий вибір шаблонів, які можуть бути використані для розробки різних типів бізнес-планів. Це дозволяє користувачам швидко розпочати процес планування та гнучко адаптувати його до своїх потреб і особливостей підприємства. Крім того, інтерактивні інструменти допомагають користувачам систематизувати інформацію, вносити зміни у бізнес-план та відстежувати його виконання в реальному часі.

«LivePlan» також надає можливості для аналізу ключових показників та створення прогнозів, що є необхідними для ефективного управління бізнесом. Завдяки цьому, користувачі можуть отримати чітке уявлення про поточний стан свого підприємства, його потенціал для зростання та можливі ризики. Більше того, «LivePlan» дозволяє спрощувати процеси фінансового моделювання, що

значно збільшує ефективність планування та дозволяє зосередитися на стратегічних аспектах розвитку бізнесу.

У підсумку, «LivePlan» є інноваційним інструментом, який допоможе ТОВ «Епіцентр К» будувати довгострокові та стабільні стратегії розвитку. Його зручний та простий у використанні інтерфейс робить процес планування більш ефективним та продуктивним, що робить «LivePlan» невід'ємною частиною успішного управління бізнесом.

Впровадження програмного забезпечення «LivePlan» на ТОВ «Епіцентр К» включає наступні етапи (рис.3.1):

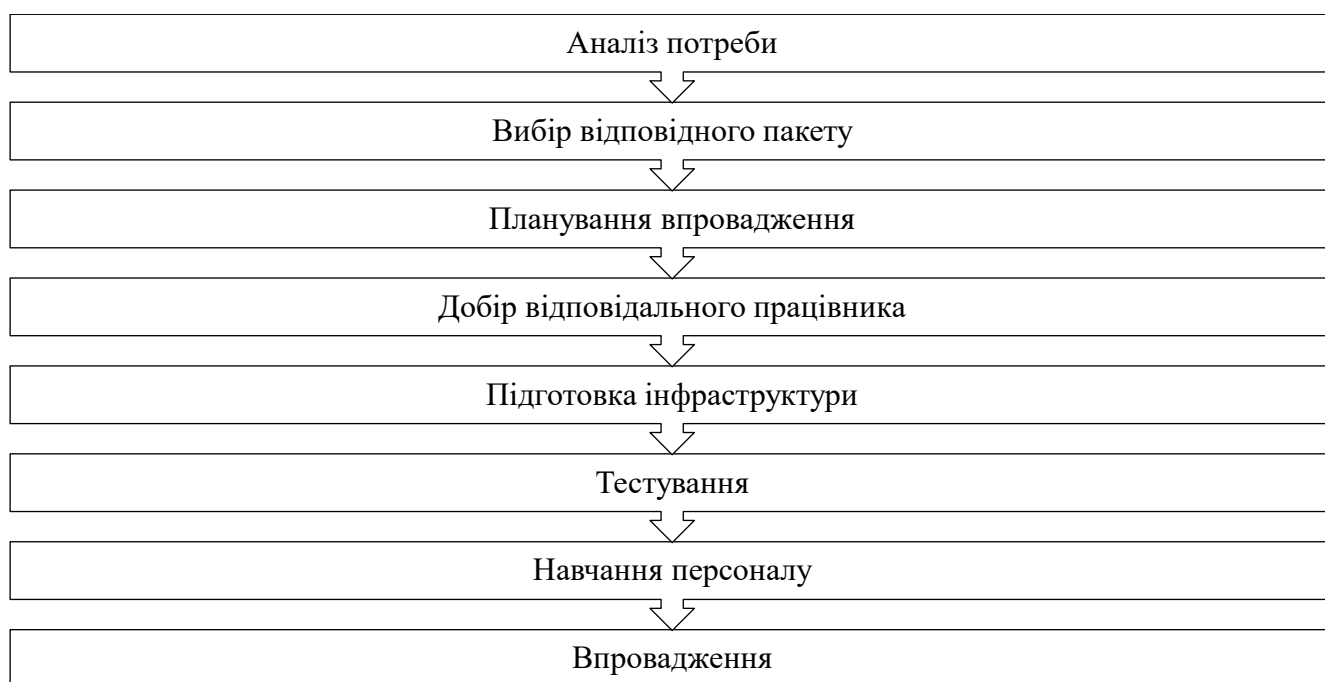

Рисунок 3.1 – Етапи впровадження програмного забезпечення «LivePlan» на ТОВ «Епіцентр К»

Джерело: розроблено автором на основі [38]

Перший крок полягає у здійсненні аналізу потреби у програмному забезпеченні для ефективного планування та аналізу фінансових показників. На цьому етапі також відбувається встановлення конкретних цілей та завдань, які потрібно вирішити за допомогою «LivePlan».

На другому етапі обирається відповідний пакет програмного забезпечення «LivePlan», який найкращим чином відповідає потребам та бюджету ТОВ

«Епіцентр К». На цьому етапі також проводиться оцінка функціональності, можливостей та вартості програми.

На третьому етапі розробляється детальний план впровадження, який включає календарний план, розподіл обов'язків, бюджет та ресурси. Цей етап визначає кроки, які необхідно виконати для успішного впровадження програмного забезпечення «LivePlan» на ТОВ «Епіцентр К».

На четвертому етапі обирається спеціалізований працівник, який буде відповідати за впровадження програмного забезпечення «LivePlan». Добір спеціалізованого працівника, який буде відповідати за впровадження, оновлення, відстеження та виправлення помилок програмного забезпечення «LivePlan» є ключовим етапом в успішному впровадженні та ефективному використанні цього інструменту. Відповідальний працівник буде виконувати ряд завдань:

- планування та управління процесом впровадження програмного забезпечення. Він забезпечить, щоб встановлення та налаштування «LivePlan» відповідали потребам та вимогам ТОВ «Епіцентр К»;
- відслідковування випуску оновлень програмного забезпечення і відповідальність за їх вчасне впровадження на ТОВ «Епіцентр К». Він також може бути відповідальним за тестування нових версій перед їх впровадженням;
- відслідковування та аналіз використання програмного забезпечення «LivePlan» на ТОВ «Епіцентр К». Він буде відстежувати показники ефективності, якість виконання завдань та інші ключові метрики;
- виправлення помилок та неполадок, які виникають під час роботи з програмним забезпеченням. Він може співпрацювати з розробниками програми або звертатися до технічної підтримки для вирішення проблем;
- навчання та підтримка користувачів у використанні «LivePlan». Він буде відповідати на їх запитання, надавати консультації та допомогу в розв'язанні проблем.

Загальна роль цього працівника полягатиме в забезпеченні ефективного та безперебійного використання програмного забезпечення «LivePlan» на ТОВ «Епіцентр К», а також у забезпеченні підтримки та навчання користувачів.

На п'ятому етапі забезпечується підготовка необхідної інфраструктури, такої як оновлення апаратного забезпечення, налаштування мережі та забезпечення безпеки даних для ефективного використання програмного забезпечення «LivePlan».

На шостому етапі проводиться тестування програмного забезпечення на реальних сценаріях використання, щоб переконатися в його правильному функціонуванні та відповідності вимогам.

На сьомому етапі проводиться навчання персоналу з використання «LivePlan», щоб забезпечити їхню готовність до ефективного використання програмного забезпечення в щоденній роботі.

Останній етап включає фінальне впровадження програмного забезпечення «LivePlan» на підприємстві, включаючи його повне впровадження в робочий процес та початок його використання для розв'язання бізнес-задач.

Діаграма Ганта впровадження програмного забезпечення «LivePlan» на ТОВ «Епіцентр К» наведена на рис.3.2.

Дата	01.07.2024-03.07.2024	03.07.2024-05.07.2024	08.07.2024-12.07.2024	15.07.2024-17.07.2024	18.07.2024-19.07.2024	22.07.2024-26.07.2024
Аналіз потреби						
Вибір відповідного пакету						
Планування впровадження						
Добір відповідального працівника						
Підготовка інфраструктури						
Тестування						
Навчання персоналу						
Впровадження						
Дата	29.07.2024-02.08.2024	05.08.2024-09.08.2024	12.08.2024-16.08.2024	19.08.2024-23.08.2024	26.08.2024-30.08.2024	02.09.2024-06.09.2024
Аналіз потреби						
Вибір відповідного пакету						
Планування впровадження						
Добір відповідального працівника						
Підготовка інфраструктури						
Тестування						
Навчання персоналу						
Впровадження						

Рисунок 3.2 – Діаграма Ганта впровадження програмного забезпечення «LivePlan» на ТОВ «Епіцентр К»

Джерело: розроблено автором на основі [38]

Впровадження програмного забезпечення «LivePlan» на ТОВ «Епіцентр К» представляє собою спланований і структурований процес. Через аналіз потреби і вибір відповідного пакету, підприємство готується до ефективного використання інструменту для планування та аналізу фінансових показників. Планування впровадження і підготовка інфраструктури забезпечують плавний хід процесу та оптимальне використання ресурсів. Тестування і навчання персоналу забезпечують впевненість у правильному функціонуванні системи та готовності персоналу до її використання. Фінальне впровадження дозволяє почати роботу з програмним забезпеченням на повну потужність, сприяючи досягненню бізнес-цілей ТОВ «Епіцентр К».

Матриця відповідальності RACI впровадження програмного забезпечення «LivePlan» на ТОВ «Епіцентр К» наведена в табл.3.1.

Таблиця 3.1 – Матриця відповідальності RACI впровадження програмного забезпечення «LivePlan» на ТОВ «Епіцентр К»

Етап впровадження	Менеджер проекту	Кадровий менеджер	Фінансовий менеджер	Спеціалізований працівник
Аналіз потреби	Відповідальність (R)	Підзвітність (A) Інформування (I) Консультації (C)	Підзвітність (A) Інформування (I) Консультації (C)	
Вибір відповідного пакету	Відповідальність (R)			
Планування впровадження	Відповідальність (R)			
Добір відповідального працівника	Інформування (I)	Відповідальність (R)	Інформування (I)	Консультації (C)
Підготовка інфраструктури	Консультації (C)			Відповідальність (R)
Тестування	Консультації (C)			Відповідальність (R)
Навчання персоналу	Консультації (C)			Відповідальність (R)
Впровадження	Консультації (C)			Відповідальність (R)

Джерело: розроблено автором на основі [38]

Ця матриця допомагає забезпечити ефективність та успішність процесу впровадження, ретельно розподіляючи обов'язки та відповідальність між ключовими учасниками.

Таким чином, впровадження програмного забезпечення «LivePlan» на ТОВ «Епіцентр К» вимагає систематичного та добре організованого підходу з врахуванням потреб підприємства та оптимального використання ресурсів. Чітка послідовність етапів, їхній аналіз та розподілення відповідальності є важливими для успішного впровадження. Цей підхід допомагає забезпечити ефективність та успішність процесу впровадження, підвищуючи його ефективність та забезпечуючи високу якість результатів.

3.2 Обґрунтування соціально-економічної доцільності впровадження бізнес-пропозиції

У сучасному бізнес-середовищі впровадження нових бізнес-пропозицій є важливим стратегічним кроком для підприємств, оскільки воно може значно впливати на їхню соціальну та економічну діяльність. В контексті цього завдання, обґрунтування соціально-економічної доцільності впровадження бізнес-пропозиції передбачає аналіз не лише потенційних фінансових вигод, а й соціальних та економічних наслідків для підприємства та його зацікавлених сторін.

Вартість користування для ТОВ «Епіцентр К» «LivePlan» становить 40 дол/міс (1600 грн/міс) на одне робоче місце. Управління фінансовою діяльністю ТОВ «Епіцентр К» здійснює фінансовий відділ під керівництвом директора. Фінансовий відділ складається з 28-ми осіб. Тому вартість підписки на «LivePlan» для ТОВ «Епіцентр К» становитиме $1500 \cdot 28 \cdot 12 = 504$ тис.грн. на рік.

Заробітна плата додаткового працівника, який буде відповідати за впровадження програмного забезпечення «LivePlan» та його управління становить 30 тис грн на місяць. З урахуванням ЄСВ ця сума становитиме 439,2 тис.грн.

Оскільки робочі процеси та методології, використовувані в програмі «LivePlan», відрізняються від тих, що вже використовуються на ТОВ «Епіцентр К», варто виділити кошти на навчання співробітників фінансового відділу. Зокрема можна залучити стороннього спеціаліста. Спеціаліст зможе передати співробітникам необхідні знання та навички, що допоможуть їм швидко та ефективно пристосуватися до нової програми та робочих процесів. Для ТОВ «Епіцентр К» пропонуємо покупку онлайн-курсу з навчання «LivePlan» за 200 дол (або 8 тис.грн).

Крім того, додатково можуть виникнути витрати на підготовку даних для внесення в програму. Так, підготовка даних для внесення в програму «LivePlan» може зайняти певний час та потребувати додаткових витрат. Оскільки ТОВ «Епіцентр К» використовує інші програмні продукти для обліку та збору даних, необхідно буде зробити імпорт цих даних в програму «LivePlan». Для цього залучаємо технічного спеціаліста на умовах аутсорингу. Оплата його праці обійдеться а 1000 дол (або 40 тис.грн.).

Систематизуємо витрати за проектом в табл.3.2.

Таблиця 3.2 – Витрати за бізнес-пропозицією впровадження «LivePlan» на ТОВ «Епіцентр К» за 2024-2027 рр.

Рік	2024 р. (4 місяці)	2025 р.	2026 р.	2027 р.
Підписка на «LivePlan», тис грн	168	504	504	504
Заробітна плата додаткового працівника, який буде відповідати за впровадження програмного забезпечення «LivePlan» та його управління, тис грн	146,4	439,2	439,2	439,2
Витрати на навчання персоналу, тис грн	8			
Витрати на підготовку даних для внесення в програму, тис грн	40			
Разом, тис грн	362,4	943,2	943,2	943,2

Джерело: розроблено автором на основі [38]

На перший рік впровадження програми (2024) передбачено витрати у розмірі 362,4 тис. грн, які складаються з вартості підписки на програму за 4 місяці, заробітної плати додаткового співробітника за 4 місяці, витрат на навчання персоналу та підготовку даних у розмірі 48 тис. грн. З 2024 по 2027 роки вартість підписки на програму залишатиметься на одному рівні – 504 тис. грн на рік. У цих же роках не передбачені витрати на навчання персоналу та підготовку даних. За допомогою цієї програми компанія зможе значно полегшити процес бізнес-планування та фінансового прогнозування, що може допомогти збільшити ефективність та рентабельність бізнесу в майбутньому.

За даними розробника впровадження «LivePlan», в першу чергу, призведе до економії адміністративних витрат компанії на 5% [38]. Це стане можливим завдяки автоматизації процесів планування та аналізу, що дозволить ефективніше використовувати ресурси компанії. Крім того, програмне забезпечення допоможе скоротити час, необхідний для підготовки бізнес-планів, що сприятиме підвищенню продуктивності праці.

На ТОВ «Епіцентр К» ця економія становитиме 55372,65 тис грн [37]. В табл.3.3 проведемо оцінку ефективності проекту.

Таблиця 3.3 – Ефективність впровадження «LivePlan» на ТОВ «Епіцентр К» за 2024-2027 рр.

Рік	2024 р.	2025 р.	2026 р.	2027 р.	Сума
Витрати за бізнес-пропозицією, тис грн	362,4	943,2	943,2	943,2	3192
Економія адміністративних витрат, тис грн		55372,65	55372,65	55372,65	166117,95
Чиста економія адміністративних витрат, тис грн (податок на прибуток - 18%)		45405,57	45405,57	45405,57	136216,72
Дисконтований множник	1	0,8188	0,6704	0,5490	
Дисконтовані витрати, тис грн	362,40	772,29	632,35	517,77	2284,81
Дисконтована чиста економія адміністративних витрат, тис грн		37178,07	30441,39	24925,40	92544,85
Чиста приведена вартість, тис грн	90260,04				
Індекс прибутковості	40,50				

Джерело: розроблено автором на основі [37, 38]

Дисконтованим множителем обрано облікову ставку НБУ (13,5%) скориговану на рівень інфляції (3,2%) та врахувавши ризики військового стану (5%) – наразі це 22,13% $((1+0,135)*(1+0,032)-1+0,05=0,22,13)$.

За наданими даними, бізнес-пропозиція впровадження «LivePlan» на ТОВ «Епіцентр К» має чисту приведену вартість в розмірі 90260,04 тис. грн, що свідчить про можливість отримання прибутку в майбутньому. Індекс прибутковості 40,50 свідчить про те, що бізнес-пропозиція є економічно вигідною та може приносити прибуток у майбутньому.

Отже, можна зробити висновок, що впровадження програми «LivePlan» є ефективним кроком для автоматизації бізнес-планування ТОВ «Епіцентр К» та може приносити більше прибутку у майбутньому. Оптимізація цих процесів також може позитивно позначитися на робочому середовищі, знижуючи стрес та підвищуючи задоволеність персоналу своєю роботою. Це також створить можливість для компанії сконцентруватися на стратегічних аспектах бізнесу, що в довгостроковій перспективі може призвести до зростання її конкурентоспроможності.

3.3 Необхідні передумови імплементації запропонованих бізнес-заходів

Перед імплементацією будь-яких бізнес-заходів важливо врахувати низку передумов, які визначатимуть успіх та ефективність впровадження. Ці передумови охоплюють різноманітні аспекти, від розуміння потреб бізнесу до забезпечення необхідних ресурсів та підготовки персоналу. Врахування цих факторів допомагає створити сприятливі умови для успішного впровадження нових ініціатив та досягнення поставлених цілей.

Розглянемо основні передумови, необхідні для імплементації програмного забезпечення «LivePlan» на ТОВ «Епіцентр К»:

1. Перед початком будь-яких дій щодо імплементації бізнес-заходів на ТОВ «Епіцентр К» важливо докладно з'ясувати його потреби та цілі. Цей процес передбачає вивчення внутрішніх та зовнішніх факторів, які впливають на функціонування підприємства, включаючи його ринок, конкурентне середовище, потреби клієнтів, а також внутрішні ресурси та обмеження. Розуміння цих аспектів дозволить чітко визначити проблемні сфери та можливості для подальшого розвитку. При аналізі потреб і цілей ТОВ «Епіцентр К» слід звернути увагу на його стратегічні та оперативні цілі, а також на поточні проблеми та виклики. Це може включати удосконалення управління фінансами, збільшення ефективності операцій, розвиток нових продуктів або послуг, розширення ринків збуту та багато іншого. Після з'ясування потреб і цілей ТОВ «Епіцентр К» можна перейти до вибору відповідного програмного забезпечення та розробки бізнес-планів, що відповідають конкретним потребам компанії. Це допоможе забезпечити оптимальне використання ресурсів та досягнення стратегічних цілей ТОВ «Епіцентр К».

2. Перед імплементацією програмного забезпечення та впровадженням необхідних змін на ТОВ «Епіцентр К» критично важливо забезпечити необхідні ресурси для успішної реалізації бізнес-пропозиції. Ці ресурси включають як фінансові, так і людські, а їх належне забезпечення є ключовою передумовою для успішного впровадження. Фінансові ресурси є основою для фінансування різних аспектів бізнес-пропозиції, включаючи закупівлю програмного забезпечення, навчання персоналу, оплату послуг з налаштування та підтримки. Перед початком бізнес-пропозиції важливо ретельно розглянути бюджетні обмеження та визначити необхідні витрати, а також забезпечити належне фінансування для здійснення всіх запланованих дій. Людські ресурси включають в себе кваліфікований персонал, який буде відповідати за різні аспекти бізнес-пропозиції, від вибору програмного забезпечення до навчання персоналу та підтримки. Перед початком реалізації бізнес-пропозиції необхідно забезпечити належне визначення ролей та відповідальності, а також впевнитися в наявності достатньої кількості кваліфікованих співробітників для реалізації бізнес-

пропозиції. Загалом, забезпечення необхідних ресурсів перед початком впровадження бізнес-пропозиції є важливою передумовою для успішного впровадження програмного забезпечення та досягнення його мети на ТОВ «Епіцентр К».

3. Залучення ключових зацікавлених сторін є важливою передумовою перед імплементацією нового програмного забезпечення та змін в бізнес-процесах ТОВ «Епіцентр К». Оскільки імплементація нових технологій та процесів може мати вплив на різні відділи та працівників компанії, залучення зацікавлених сторін на ранніх етапах процесу є критично важливим. Перед ухваленням рішення про впровадження програмного забезпечення необхідно взяти до уваги думку та погляди різних відділів і рівнів управління в компанії. Це дозволить ідентифікувати потенційні проблеми, оптимізувати процеси та забезпечити підтримку та співпрацю з боку всіх зацікавлених сторін. Залучення ключових зацікавлених сторін також допоможе забезпечити легкість впровадження та прийняття нововведень. Підтримка та співпраця зі сторони внутрішніх структур і персоналу може сприяти позитивному сприйняттю змін та зменшити опір до них. Отже, залучення ключових зацікавлених сторін на ранніх етапах процесу є необхідним елементом успішного впровадження нового програмного забезпечення та змін в бізнес-процесах у ТОВ «Епіцентр К».

4. Навчання та підготовка персоналу перед впровадженням нового програмного забезпечення є важливим етапом процесу змін на ТОВ «Епіцентр К». Це дозволяє забезпечити, що працівники будуть володіти необхідними навичками та знаннями для ефективного використання нових інструментів та процесів. Перед початком навчально-підготовчих заходів важливо провести оцінку потреб персоналу у знаннях і навичках, необхідних для роботи з новим програмним забезпеченням. На основі цієї оцінки можна розробити індивідуалізовану програму навчання, яка буде відповідати конкретним потребам та рівню підготовки працівників. Навчання може проводитися як у формі індивідуальних консультацій, так і у форматі групових тренінгів або вебінарів. Важливо, щоб навчальна програма була доступною, зрозумілою та практичною, а також

включала можливості для відповіді на запитання та отримання додаткової підтримки. Під час навчання важливо акцентувати увагу на перевагах та можливостях нового програмного забезпечення, щоб збільшити мотивацію персоналу до вивчення та використання нових інструментів. Крім того, необхідно відзначити, як нові інструменти та процеси сприятимуть вирішенню конкретних завдань та покращенню ефективності роботи. Таким чином, належне навчання та підготовка персоналу перед впровадженням нового програмного забезпечення є ключовим чинником успішної адаптації до змін та досягнення поставлених цілей на ТОВ «Епіцентр К».

5. Оцінка та контроль ризиків є важливою складовою успішної імплементації нових бізнес-заходів на ТОВ «Епіцентр К». Перед початком реалізації бізнес-пропозиції необхідно ретельно проаналізувати потенційні ризики, які можуть виникнути під час імплементації нових ініціатив. Спочатку необхідно ідентифікувати ризикові фактори, які можуть вплинути на успішність бізнес-пропозиції, такі як технічні проблеми, недоліки в управлінні змінами, фінансові обмеження або недостатня підготовка персоналу. Після ідентифікації ризиків важливо провести їхню оцінку, визначивши ймовірність виникнення кожного ризику та його потенційні наслідки. На основі цієї оцінки ризиків розробляються стратегії управління ризиками. Це може включати прийняття заходів для зменшення ймовірності виникнення ризиків, перенесення ризиків на інші сторони, прийняття заходів для зменшення впливу ризиків в разі їхнього виникнення. Крім того, важливо постійно контролювати ризики протягом усього процесу імплементації. Це може включати моніторинг стану ризиків, вжиття заходів для запобігання виникненню проблем або вчасне реагування на виявлені ризики. Загальний підхід до оцінки та управління ризиками допоможе забезпечити успішну реалізацію бізнес-пропозиції та досягнення її цілей без серйозних перешкод.

Таким чином, перед імплементацією запропонованих бізнес-заходів для ТОВ «Епіцентр К» важливо врахувати кілька ключових передумов. Розуміння потреб і цілей підприємства становить основу успішної реалізації та передбачає

глибоке занурення в особливості бізнесу, виявлення проблемних сфер та визначення очікуваних результатів. Забезпечення необхідних ресурсів, як фінансових, так і людських, є важливою передумовою для впровадження. Залучення ключових зацікавлених сторін забезпечить підтримку та співпрацю на різних етапах впровадження бізнес-пропозиції. Навчання та підготовка персоналу перед впровадженням нових ініціатив є ключовим чинником для успішного переходу до нових робочих процесів. Оцінка та контроль ризиків дозволять підготуватися до можливих викликів та забезпечити плановану імплементацію. Забезпечення цих передумов є важливим кроком для забезпечення успішного впровадження запропонованих бізнес-заходів та досягнення цілей.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження з метою розробки обґрунтованої бізнес-пропозиції, спрямованої на запобігання банкрутству підприємства, зокрема в контексті української економічної ситуації, дозволило зробити наступні висновки.

1. Дослідивши понятійно-категоріальний апарат банкрутства підприємства, бачимо, що Банкрутство підприємства – складне явище, що виникає при абсолютній неплатоспроможності через фінансові кризи чи помилки в управлінні. Класифікація (реальне, технічне, навмисне, фіктивне) допомагає розуміти причини й наслідки, розробляти стратегії управління ризиками. Зовнішні та внутрішні фактори обумовлюють банкрутство, їх аналіз – ключ до ефективних стратегій управління й запобігання банкрутства. Комплексний підхід і ефективне управління забезпечують фінансову стійкість підприємства і успіх на ринку.

2. Сформувавши методичний інструментарій для проведення аналізу ймовірності банкрутства підприємства, робимо висновок, що аналіз ймовірності банкрутства підприємств важливий для фінансового управління. Використовуються статистичний, коефіцієнтний і альтернативний підходи. Кожен з цих підходів має свої переваги та недоліки і може бути застосований залежно від конкретних умов і завдань аналізу фінансової стійкості підприємств. Правильно проведена діагностика банкрутства підприємства та належні висновки і рекомендації можуть стати ключовими елементами успішного управління фінансовими ризиками та забезпечити стійкість та конкурентоспроможність організації в умовах викликів ринкової економіки.

3. Охарактеризувавши зарубіжний досвід застосування підходів запобігання банкрутству підприємства, бачимо, що порівняльний аналіз систем регулювання банкрутства в Європейському союзі та США показує значні відмінності у підходах. У Бельгії застосовуються два підходи, що стимулює гнучке управління проблемами. У Німеччині рівність кредиторів підкреслює принцип справедливості. В Італії акцентується на колективному вирішенні

проблем. Велика Британія надає пріоритет комерційним угодам. У США процедури неспроможності відображають різні потреби галузей. Нідерландська модель підкреслює гнучкість та контроль. Різноманітність підходів вимагає адаптації стратегій до конкретних умов кожної країни.

4. ТОВ «Епіцентр К» є відомою торговельною компанією. Засноване в 2003 році, це підприємство працює у формі приватної власності. Орієнтоване на задоволення потреб широкого кола клієнтів, ТОВ «Епіцентр К» спеціалізується на різноманітних товарах для будівництва, ремонту та облаштування домашнього простору. ТОВ «Епіцентр К» виявляє стабільність та продуктивність в своїй діяльності, що відображається у зростанні обсягів активів та пасивів протягом розглянутого періоду. Вертикальний аналіз балансу показав стабільну структуру з незначними змінами у складі власного капіталу та зобов'язань компанії. За допомогою горизонтального аналізу фінансових результатів було виявлено позитивну динаміку в показниках чистого доходу від реалізації продукції, валового та чистого фінансових результатів, що свідчить про успішну фінансову діяльність ТОВ «Епіцентр К».

5. Результати діагностики ймовірності банкрутства ТОВ «Епіцентр К» за останні три роки свідчать про деяке погіршення фінансового стану. Зменшення рентабельності та ліквідності вказують на це, а ризик банкрутства за деякими моделями підвищився. Проте, інші моделі не показали загрози банкрутства, свідчаючи про задовільний рівень фінансової стійкості. Ця двоякість вимагає уважного моніторингу та заходів для забезпечення стабільності в майбутньому.

6. Аналіз потенційних резервів запобігання банкрутству ТОВ «Епіцентр К» виявив ключові напрямки для покращення фінансової стійкості. Оптимізація управління оборотним капіталом зменшить фінансове навантаження. Покращення рентабельності через оптимізацію маржинальності продукції забезпечить стабільність. Диверсифікація джерел фінансування зменшить ризик, а розвиток нових ринків та партнерств збільшить обсяги продажів. Ефективне управління ризиками забезпечить стабільність в умовах динамічного середовища.

7. Запропонована бізнес-пропозиція націлена на поліпшення фінансової стійкості ТОВ «Епіцентр К» та запобігання можливному банкрутству. Для досягнення цієї мети пропонується використання програмного забезпечення «LivePlan», яке допоможе автоматизувати процеси планування та аналізу фінансової діяльності підприємства. Це програмне забезпечення відрізняється широким вибором шаблонів для бізнес-планів та інтерактивними інструментами, що спрощують процес планування та дозволяють ефективно вносити зміни у бізнес-план в реальному часі. Завдяки цим можливостям, «LivePlan» дозволить ТОВ «Епіцентр К» швидко реагувати на зміни у фінансовому середовищі та забезпечить більшу фінансову стабільність і успішність бізнесу.

8. Бізнес-пропозиція впровадження «LivePlan» на ТОВ «Епіцентр К» має чисту приведену вартість в розмірі 90260,04 тис. грн, що свідчить про можливість отримання прибутку в майбутньому. Індекс прибутковості 40,50 свідчить про те, що бізнес-пропозиція є економічно вигідною та може приносити прибуток у майбутньому. Впровадження програми «LivePlan» є ефективним кроком для автоматизації бізнес-планування ТОВ «Епіцентр К» та може приносити більше прибутку у майбутньому.

9. Перед імплементацією бізнес-заходів для ТОВ «Епіцентр К» важливо врахувати кілька ключових передумов. Розуміння потреб і цілей підприємства є основою успішної реалізації, вимагаючи глибокого вивчення особливостей бізнесу та визначення очікуваних результатів. Забезпечення необхідних ресурсів, як фінансових, так і людських, є ключовою передумовою. Залучення ключових зацікавлених сторін гарантує підтримку та співпрацю на різних етапах впровадження бізнес-пропозиції. Навчання персоналу перед впровадженням нових ініціатив є важливим, так як допомагає забезпечити успішний перехід до нових робочих процесів. Оцінка та контроль ризиків дозволяють підготуватися до можливих викликів та забезпечити плановану імплементацію. Врахування цих передумов є важливим етапом для успішного впровадження бізнес-заходів та досягнення цілей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text> (дата звернення: 07.03.2024).
2. Задихайло Д. В., Швидка Т. І., Резнікова В. В. Політико-правовий зв'язок інститутів забезпечення економічної конкуренції та банкрутства в системі господарювання. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2023. № 75. С. 227-233.
3. Рудика В. І., Великий Ю. М., Зьома О. Д. Економічна сутність поняття «банкрутство»: причини виникнення та наслідки на підприємстві. *Економіка та управління підприємствами*. 2018. № 18. С. 127-133.
4. Мірошніченко І. В., Крупін В. К. Прогнозування банкрутства підприємства за допомогою алгоритмів машинного навчання. *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. № 4. С. 86-92.
5. Кадала В. В. Актуалізація проблем і новели теоретико-правових сегментів окремих процедур банкрутства. *Правовий часопис Донбасу*. 2020. № 4. С. 87-94.
6. Жадан Т. А. Банкрутство підприємства: сутність поняття та основні ризик-фактори його виникнення в готельно-ресторанному бізнесі. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 37. С. 244-251.
7. Брагіна О. С. Дослідження підходів щодо визначення сутності банкрутства підприємства. *Економіка: реалії часу*. 2019. № 4 (10). С. 40–49.
8. Давиденко Н. М. Прогнозування банкрутства аграрних підприємств у сучасних умовах. *Економіка і управління бізнесом*. 2022. № 4. С. 42-53.
9. Швидка Т. І., Остапенко Ю. І. Особливості реформування законодавства про банкрутство в період воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 1. С. 229–234.
10. Усикова О. М. Моделі аналізу ризику банкрутства. *Modern economics*. 2023. № 38. С. 164-170.

11. Папуч Т. Ю. Інтеграція методів аналізу банкрутства та моделей оцінки кредитоспроможності юридичних осіб. *Вісник Національного технічного університету України "КПІ"*. 2016. № 64. С. 117-124.
12. Мартиненко В. П. Запобігання банкрутства промислових підприємств у нестійкому ринковому середовищі. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2023. № 5. С. 23-29.
13. Француз А. Й. Теоретико-правові парадигми регулювання банкрутства. *Legal bulletin*. 2022. Iss. 6. С. 24-27.
14. Горобець Н. С. Особливості банкрутства акціонерних товариств в Україні. *Держава та регіони*. 2021. № 2. С. 28-33.
15. Канигін С. М. Систематичний огляд моделей прогнозування банкрутства підприємств. *Бізнес Інформ*. 2023. № 10. С. 149-161.
16. Хмелюк А. В. Моделі діагностики банкрутства великих підприємств. *Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету*. 2022. № 1. С. 95-102.
17. Горбачова О. М. Оцінка ймовірності банкрутства авіаційного підприємства. *Вісник Одеського національного університету*. 2020. № 5. С. 93-96.
18. Антипенко Н. В. Методологічні та теоретичні основи оцінювання ймовірності банкрутства підприємства ДП "УКРАЕРОПУХ". *Економіка. Фінанси. Право*. 2022. № 5(2). С. 5-9.
19. Петик Л. О. Методологічні підходи до діагностики та оцінювання ймовірності банкрутства підприємств. *Економіка. Фінанси. Право*. 2022. № 10(1). С. 22-26.
20. Абрамович М. Стійкість до банкрутства як потенціал розвитку бізнес-структури. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2022. № 9. С. 130-138.
21. Назаренко О. В. Місія фінансового аналізу в процесі оцінки балансу підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 20. С. 25-29.
22. Славінський В. І. Фінансові результати в діяльності підприємства. *Економічний простір*. 2022. № 181. С. 202-206.

23. Заюков І. В. Емпіричне дослідження впливу ліквідності на збитковість підприємств України. *Успіхи і досягнення у науці*. 2024. № 1. С. 294-307.
24. Мороз Н. В. Фінансова стійкість промислових підприємств України. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія"*. 2023. № 28. С. 96-101.
25. Івахненко С. В. Підходи до дослідження рентабельності підприємств в умовах воєнної економіки. *Наукові записки НаУКМА*. 2022. № 1. С. 48-53.
26. Терещенко О. О. Дискримінантна модель інтегральної оцінки фінансового стану підприємства. *Економіка України*. 2003. №8. С. 38-44.
27. Матвійчук А. В. Діагностика банкрутства підприємств. *Економіка України*. 2007. № 4. С. 20-28.
28. Про затвердження Порядку проведення оцінки фінансового стану потенційного бенефіціара інвестиційного проекту, реалізація якого передбачається на умовах фінансової самокупності, а також визначення виду забезпечення для обслуговування та погашення позики, наданої за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій, обслуговування якої здійснюватиметься за рахунок коштів бенефіціара: наказ Міністерства фінансів України від 14.07.2016 № 616. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1095-16#Text> (дата звернення 14.03.2024).
29. Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: постанова правління Національного банку України від 30.06.2016 № 351. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#Text> (дата звернення 14.03.2024).
30. Mackevičius J. The waves of enterprises bankruptcy and the factors that determine them. *The International Journal: Entrepreneurship And Sustainability Issues*. 2018. №1. PP: 100-114.
31. Voda A-D. Corporate bankruptcy and insolvency prediction model. *Technological and Economic Development of Economy*. 2021. № 27. PP: 1039-1056.

32. Onakoya A. Bankruptcy and insolvency: an exploration of relevant theories. *International Journal of Economics and Financial*. 2017. № 7. PP: 706-712.
33. Adamko P. Company bankruptcy and its prediction in conditions of globalization. *Globalization and its Socio-Economic Consequences*. 2020. URL: https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/pdf/2020/02/shsconf_glob2020_05002.pdf (дата звернення: 07.03.2024).
34. Hajipour M. Studying bankruptcy of companies falling into the liquidity trap in tehran stock exchange. *Educational Psychology Practices in Europe and the Middle East*. 2020. P.83-95.
35. Bărbuță-Mișu N. Assessment of bankruptcy risk of large companies: European countries evolution analysis. *Risk Financial Manag.* 2020. №13. URL: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/239146/1/1736853015.pdf> (дата звернення: 07.03.2024).
36. Офіційний сайт ТОВ «Епіцентр-К». URL: <https://epicentrk.ua/> (дата звернення 10.03.2024).
37. Звітність ТОВ «Епіцентр-К». URL: https://clarity-project.info/edr/32490244/finances?current_year=2022 (дата звернення 10.03.2024).
38. LivePlan: Business Plan Software With Performance Tracking. URL: <https://www.liveplan.com/> (дата звернення 10.04.2024).

ДОДАТКИ

Додаток А

Фінансова звітність ТОВ «Епіцентр К» за 2023 рік

Дата звіту 2024-04-05
Період 2023 рік, 12 міс
Бухгалтер ЗАХАРКІВ ТАРАС ДМИТРОВИЧ
КАТОТТГ UA800000000000875983
Кількість працівників 27237

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	52 735.00	48 724.00
первісна вартість	1001	103 183.00	105 474.00
накопичена амортизація	1002	50 448.00	56 750.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	4 739 909.00	5 616 758.00
Основні засоби	1010	20 342 025.00	23 476 546.00
первісна вартість	1011	28 508 336.00	34 020 363.00
знос	1012	8 166 311.00	10 543 817.00
інші фінансові інвестиції	1035	2 916 457.00	2 934 488.00
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	277 112.00
Усього за розділом I	1095	28 051 126.00	32 353 628.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	18 994 214.00	21 311 999.00
Виробничі запаси	1101	2 184 396.00	1 693 701.00
Незавершене виробництво	1102	45 228.00	56 962.00
Готова продукція	1103	348 780.00	237 448.00
Товари	1104	16 415 810.00	19 323 888.00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2 313 519.00	2 693 505.00
з бюджетом	1135	128 107.00	83 360.00
із внутрішніх розрахунків	1145	254.00	723.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3 471 846.00	4 281 774.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	619 571.00	749 699.00
Готівка	1166	61 028.00	74 502.00
Рахунки в банках	1167	182 681.00	345 190.00
Витрати майбутніх періодів	1170	13 859.00	12 735.00
Інші оборотні активи	1190	432 934.00	650 552.00
Усього за розділом II	1195	25 974 304.00	29 784 347.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	217 023.00
Баланс	1300	54 025 430.00	62 354 998.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної періоду, тис. грн	На кінець звітної періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	158 610.00	158 610.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	22 005 682.00	25 598 971.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	22 164 292.00	25 757 581.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1500	16 214.00	
Відстрочені податкові зобов'язання			
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	4 440 352.00	4 243 693.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1 259 783.00	1 119 662.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	5 716 349.00	5 363 355.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	1600	1 617 888.00	2 770 621.00
Короткострокові кредити банків			
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	447 949.00	1 152 246.00
товари, роботи, послуги	1615	20 208 792.00	22 463 735.00
розрахунками з бюджетом	1620	192 678.00	461 881.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	118 300.00	164 866.00
розрахунками зі страхування	1625	52 322.00	44 006.00
розрахунками з оплати праці	1630	268 775.00	235 821.00
за одержаними авансами	1635	73.00	
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	272 491.00	351 178.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	3 083 821.00	3 754 574.00
Усього за розділом III	1695	26 144 789.00	31 234 062.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	54 025 430.00	62 354 998.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	57 627 523.00	57 255 563.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	38 754 000.00	40 331 196.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	18 873 523.00	16 924 367.00
Інші операційні доходи	2120	1 146 381.00	806 058.00
Адміністративні витрати	2130	1 107 453.00	1 097 082.00
Витрати на збут	2150	10 909 210.00	11 152 352.00
Інші операційні витрати	2180	1 564 688.00	581 459.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	6 438 553.00	4 899 532.00
Інші фінансові доходи	2220	107 100.00	121 691.00
Інші доходи	2240	384 156.00	631 815.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	398 212.00	372 723.00
Втрати від участі в капіталі	2255		1 112.00
Інші витрати	2270	2 487 577.00	75 092.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	4 044 020.00	5 204 111.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-438 720.00	-1 035 945.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	3 605 300.00	4 168 166.00

Фінансова звітність ТОВ «Епіцентр К» за 2021 рік

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	12 543.00	32 720.00
первісна вартість	1001	44 846.00	73 004.00
накопичена амортизація	1002	32 303.00	40 284.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 869 460.00	3 692 156.00
Основні засоби	1010	12 304 648.00	15 231 712.00
первісна вартість	1011	17 210 534.00	21 335 058.00
знос	1012	4 905 886.00	6 103 346.00
інші фінансові інвестиції	1035	1 755 267.00	3 129 633.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	0.00
Відстрочені податкові активи	1045	68 629.00	23 116.00
Усього за розділом I	1095	16 010 547.00	22 109 337.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	13 885 925.00	15 389 033.00
Виробничі запаси	1101	1 918 783.00	1 545 117.00
Незавершене виробництво	1102	61 279.00	43 118.00
Готова продукція	1103	116 654.00	302 488.00
Товари	1104	11 789 209.00	13 498 310.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	0.00
Депозити перестрахування	1115	0.00	0.00
Векселі одержані	1120	0.00	0.00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 467 824.00	2 182 479.00
з бюджетом	1135	0.00	1.00
з нарахованих доходів	1140	0.00	12.00
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	0.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4 381 455.00	3 859 491.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	0.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	921 054.00	642 802.00
Готівка	1166	37 346.00	45 989.00
Рахунки в банках	1167	11 094.00	211 115.00
Витрати майбутніх періодів	1170	7 322.00	5 399.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	0.00
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	0.00
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	0.00
резервах незароблених премій	1183	0.00	0.00
інших страхових резервах	1184	0.00	0.00
Інші оборотні активи	1190	217 473.00	336 837.00
Усього за розділом II	1195	20 881 053.00	22 416 054.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	21.00	0.00
Баланс	1300	36 891 621.00	44 525 391.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	158 610.00	158 610.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	14 542 267.00	17 688 086.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	0.00
Вилучений капітал	1430	0.00	0.00
Інші резерви	1435	0.00	0.00
Усього за розділом I	1495	14 700 877.00	17 846 696.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1500	0.00	0.00
Відстрочені податкові зобов'язання			
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	0.00
Довгострокові кредити банків	1510	2 008 688.00	4 142 910.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	256 738.00	312 170.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	0.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	0.00
Цільове фінансування	1525	0.00	0.00
Благодійна допомога	1526	0.00	0.00
Страхові резерви	1530	0.00	0.00
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	0.00
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	0.00
резерв незароблених премій	1533	0.00	0.00
інші страхові резерви	1534	0.00	0.00
Інвестиційні контракти	1535	0.00	0.00
Усього за розділом II	1595	2 265 426.00	4 455 080.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	1600	0.00	0.00
Короткострокові кредити банків			
Векселі видані	1605	0.00	0.00
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	776 000.00	767 497.00
товари, роботи, послуги	1615	14 514 081.00	16 290 054.00
розрахунками з бюджетом	1620	273 257.00	326 833.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	215 457.00	244 727.00
розрахунками зі страхування	1625	24 716.00	17 379.00
розрахунками з оплати праці	1630	160 208.00	137 988.00
за одержаними авансами	1635	0.00	0.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	73.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	0.00
за страховою діяльністю	1650	0.00	0.00
Поточні забезпечення	1660	509 245.00	539 038.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	0.00
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	0.00
Інші поточні зобов'язання	1690	3 667 811.00	4 144 753.00
Усього за розділом III	1695	19 925 318.00	22 223 615.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	0.00
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	0.00
Баланс	1900	36 891 621.00	44 525 391.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	50 382 425.00	43 979 194.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	35 593 670.00	30 814 751.00
Валовий: прибуток	2090	14 788 755.00	13 164 443.00
Інші операційні доходи	2120	737 243.00	530 835.00
Адміністративні витрати	2130	872 759.00	751 814.00
Витрати на збут	2150	8 648 047.00	7 985 945.00
Інші операційні витрати	2180	920 408.00	254 271.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	5 084 784.00	4 703 248.00
Інші фінансові доходи	2220	211 555.00	3 851.00
Інші доходи	2240	554 085.00	354 733.00
Фінансові витрати	2250	295 646.00	250 094.00
Втрати від участі в капіталі	2255	0.00	24 516.00
Інші витрати	2270	1 438 592.00	363 438.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	4 116 186.00	4 423 784.00
збиток	2295	0.00	0.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-944 982.00	-821 675.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	3 171 204.00	3 602 109.00

Апробація результатів дослідження

